

EU har glömt bort riktningen och målet

Sidan 4

Ovanligt många herdeval på gång

Sidan 5

Såg vår första kyrka ut så här?

År 2013 grävdes Finlands hittills äldsta kända kyrka fram utanför Åbo. Utgrävningarna har gett mängder av fynd som ger nya insikter i hur människorna levde på 1100-talet.

Sidan 6

Vem ska betala för en begravning?

Sidan 7

Nedervetil vill påskynda församlingsfusion

Sidan 3

Att leva med en dödssjuk dotter

Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Konfirmationen – en sista chans?

KYRKAN lägger som bäst om sin konfirmandundervisning. Från första maj i år styr en ny plan det arbete som görs ute i församlingarna. Senast i oktober ska församlingarna jobba enligt den. Konfirmandarbetet utgör en stor och viktig bit i de finländska evangelisk-lutherska församlingarna, både i resurser och resultat. Fortfarande går fyra av fem unga i konfirmandundervisningen. Lägren är populära och blir för många ungdomar en personlig övergångstid där de klass- och skolkamrater de delat så många, långa skoldagar med plötsligt också får en ny roll som reflekterande medmänniskor, vuxna, diskussionspartner.

En viktig medfaktor till att den finländska konfirmandundervisningen är så unik i sin framgång är de jämnåriga hjälpledarna, "storasyskonen", som blir mentorer in i ett tänk där församlingen faktiskt spelar en roll i ungas liv.

PLANEN betonar att förändringarna i omvärlden också måste sätta spår i hur församlingen jobbar. Den teknologiska utvecklingen har skapat nya vardagsrum. De måste finnas med också i konfirmandarbetet. Mångkulturella miljöer ställer nya krav på hur både de unga och resten av församlingen kommunicerar och tänker om sig själva och andra. Intressant nog lyfter planen också upp relationen till skolans religionsundervisning. Skolan ger eleverna en fagtaggrund som behövs i en värld där religionernas betydelse inte minskar – och där det gäller att kunna se klart trots att det finns krafter som tar religioner i bruk för onda handlingar.

Däremot ger och ska inte skolan ge den andliga vägledningen för konfirmandens egen trosutveckling, till dem som undrar över vad de själva i grund och botten tror och tänker om Gud. Den biten har konfirmanden däremot all rätt att få under sin konfirmandtid. För många blir det sista chansen. Det är trots allt många som väljer att lämna sin kyrka under de närmast följande åren.

"Det är trots allt många som väljer att lämna sin kyrka under de närmast följande åren."

DET FINNS en styrka i det gemensamma, i samhörigheten med en grupp – som när det gäller församlingen kan vara nog så brokig ibland. Den stora utmaningen är att slussa in konfirmanderna i den gemenskapen, så att de får ett naturligt förhållande till sin egen församling. Men det är långt ifrån bara konfirmanderna som behöver lära sig. Den nya planen betonar att konfirmandtiden alltså ska ses som familjearbete, dit också det så kallade vuxenarbetet naturligt hör. Kyrkan är ett gemensamt projekt. I de gamla bygdesamhällena kom samhörigheten, kollektivet, naturligt på köpet. I splittersamhället är det inte längre så. Vi känner inte alltid ens igen den kraft som kollektivet kan ge individen.

I en vardag där rådslan separerar människor från människor och det besinningslösa våldet sprids är de goda kollektiven ett motgift.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: FREDRICK SHOO

"Biskop, kom och se mina träd, är en replik jag numera får höra ofta."

Vill höra skogen sjunga

Från sin hemby på sluttningen av Kilimanjaro har Fredrick Shoo sett konsekvenserna av trädavverkningen. Kampen för miljön har gett honom smeknamnet trädskogen.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Som barn hade **Fredrick Shoo** ofta ärendet till skogen. Han gick där för att samla ved till familjen.

– Det var en naturlig skog som angränsade till byn. När vi samlade ved fällde vi inga träd utan vi tog bara de torra grenarna, säger han.

Det var också där han lärde sig lyssna till skogens sång.

– Vi brukar säga att skogen sjunger när den har ljud. Den sången hörde man speciellt om kvällarna.

Men en dag upptäckte han att skogen slutat sjunga.

– Under åren såg jag att man börjat syssla med virkeshandel och fällde träden. När jag såg kalhuggna områden mitt inne i skogen berörde det mig starkt. Först senare reagerade jag på att avverkningen också hade konsekvenser för miljön.

Förutom att sången i skogen upphört såg han att också bäckarna som rann ner från toppen av Kilimanjaro torkat ut och att vattenmängden i floderna minskat. Det gjorde också mängden snö på Kilimanjaro topp. Ju färre träd i skogen desto mindre snö och vatten i bäckarna.

– Upptäckten chockerade mig och jag tänkte att vi måste göra något för att reparerar skadan vi gjort på skapelsen, säger han.

Han började undervisa människor om vikten av att planera träd. Det

var svårt till en början. Alla förstod inte hur viktigt det var. Folk undrade varför biskopen talar om trädplantering och miljö när han borde predika frälsning och himlen.

– Jag fick förklara att det är mycket bibliskt att ta hand om skapelsen och plantera träd. Det var en lång process men så småningom lärde folket sig.

Själv föregår han också med gott exempel. Varje gång han besöker en församling planterar han ett träd utanför kyrkan.

– Det gör jag antingen före eller efter gudstjänsten. Och när folket ser att biskopen planerar träd inser de att det måste vara viktigt.

Tio träd innan konfirmationen

Nu har kyrkan infört en regel att varje konfirmand ska planera minst tio träd innan konfirmationen.

– Som inledning av konfirmationsundervisningen får de några trädplanter som de ska plantera antingen på föräldrarnas eller på kyrkans mark. De här träden ska de sedan ta hand om i tre år. Innan de blir konfirmerade ska de visa upp sina träd.

Attityden har svängt och ungdomarna visar numera stolt upp sina träd för Shoo när han besöker församlingarna.

– Biskop, kom och se mina träd, är en replik jag numera får höra ofta.

Fredrick Shoo föddes i en kristen fa-

milj. Hans föräldrar blev döpta som unga medan både far- och morföräldrarna blev kristna i hög ålder.

Som ung var han en överlåten kristen och aktiv i kyrkan. Han höll bibelstudier och sjöng i kör.

– Jag hade inga tankar på att bli pastor, jag ville bli läkare. Men församlingens äldste kom till mig och bad mig bli präst. Nej, sa jag, det är inget för mig. Efter gymnasiet kom de igen med samma fråga. Då var det svårare att säga nej.

Han rådfrågade några människor han litade på.

– Min mamma kommenderade mig ner på knä. Gud ska ge dig svaret när du ber, sa hon. Jag gjorde som hon sade och på något sätt kom överty-

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599
Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Emelie Melin
tfn 040 831 6748
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545
Sofia Torvalds (Tjänstledig)
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Nicklas Storbjörk
Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

gelsen om att det var vägen för mig. Sedan dess har Fredrick Shoo inte sett tillbaka.

– Jag har inte ånrat mig. Jag litar på att Gud har varit med mig. Guds hand har lett mig genom hela livet.

Hans pappa dog när han var två år och mamman blev ensam med fem barn.

– Mannen är den som förväntas försörja familjen. När han dör är det en utmaning att klara familjens uppehälle. Att mamma ensam fostrade oss och att vi alla barn överlevde till vuxen ålder är ett tecken på Guds ingripande, säger Shoo.

Syskonen jobbade för utbildningen

Han växte upp under fattiga och svå-

BISKOP FREDRICK SHOO besökte Finland i maj på inbjudan av Finska Missions-sällskapet.

ra förhållanden. Mamman och de äldre syskonen började jobba på ett jordbruk för att försörja familjen och för att Fredrick skulle få gå i skola.

– Mina syskon uppoffrade sig för min utbildning. Själva fick de inte gå i skola. Min syster är väldigt intelligent, men mamma hade inte råd att betala för hennes utbildning.

Samtidigt blev också **Julius Nyerere** president i Tanzania och då blev utbildningen tillgänglig för alla barn.

– Det uppmuntrade mig att fortsätta utbilda mig och få en examen utan att behöva betala alltför mycket för den.

Vad tyckte syskonen om att de skulle arbeta för att hjälpa dig att få en utbildning?

– De var glada över att en i syskonska-

ran kunde få en utbildning.

Förväntningen var att han i sin tur skulle försörja dem med den lön han får.

– Men de var inte lika glada när jag bestämde mig för att bli präst i stället för läkare. För prästens lön är sämre än läkarens. Ibland får prästen ingen lön alls. Så de frågade om det här är vad de uppoffrat sig för.

Men han ser att Gud varit trofast också mot hans syskon.

– Gud har försörjt dem. Min äldre syster har senare blivit lärare, min bror murare, en syster har blivit gift med en framgångsrik hantverkare. De lever goda liv och när jag har jag möjlighet har jag understött mina syskonbarns utbildning.

FREDRICK O. SHOO

LEDANDE BISKOP FÖR TANZANIAS EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKA, VILKET MOTSVARAR ÄRKEBISKOP

HAR FÅTT SMEKNAMNET "TRÄDBISKOP" FÖR SIN KAMP FÖR MILJÖFRÅGOR

HAR INFÖRT OBLIGATORISK TRÄDPLANTERING I SKRIFTSKOLAN

Nedervetil flaggar för en församling i Kronoby

SAMMANSLAGNING. Församlingsrådet i Nedervetil är öppet för att tidigarelägga sammanslagningen av de tre församlingarna i Kronoby. Enligt församlingarnas gemensamma strategiplan kan den verkställas mellan 2021 och 2023.

– Den försämrade ekonomien och de kommande pensioneringarna av kyrkoherdarna i Nedervetil och

Terjärv ligger bakom vår inställning, säger **Anders Store**, kyrkoherde i Nedervetil.

De ekonomiska utmaningarna har ökat i Nedervetil sedan det blev känt att församlingshemmet är fuktskadat.

– Samfälligheten kunde spara in 30 000 euro årligen genom att i stället för tre kyrkoherdar ha en kyrkoherde och två kaplaner.

Också Kronoby församlings kyrkoherde har nyligen gått i pension. Ingen sökte tjänsten när den var ledig. I höst blir sannolikt **Jockum Krokfors** tf kyrkoherde i Kronoby.

Att Nedervetil skulle ta initiativ till en sammanslagning har församlingsrådet inte diskuterat. Store tror heller inte att man kommer att göra det.

– I höst ska vi ha biskopsvisitation och då kommer frågan sannolikt på tal.

Enligt Store finns det beredskap bland församlingsmedlemmarna att gå in för en gemensam församling.

– Inställningen är att vi har haft en gemensam kommun i Kronoby i 50 år så varför skulle vi inte klara av en gemensam församling.

KRONOBY KYRKA. FOTO: KP-ARKIV

God ekonomi är medel, inte självändamål

EUROPA. Ska EU vara ett framgångsrikt företag som går på vinst eller en organisation som ser till att människors välbefinnande ökar? Kyrkor i hela Europa vill att EU på allvar ska se att ekonomi inte är ett självändamål utan ett medel för att skapa ett bättre Europa.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Hur kan EU främja rättvisa och hållbar utveckling? Det är en av de viktigaste frågorna i dokumentet *Seeking Justice and Prosperity for our Common Future in the European Union* som har getts ut av Europeiska kyrkokonferensen (CEC). Dokumentet publicerades i Finland i måndags.

– Det kanske viktigaste budskapet i publikationen är att vi i ekonomipolitiken inte bara kan fokusera på ekonomi, EU måste också ta ställning till frågan om social rättvisa och hållbar utveckling, säger juristen **Lena Kumlin**, som jobbar med EU-frågor vid Kyrkostyrelsen.

Hon framhåller att EU, enligt en artikel i Lissabonfördraget, de facto har en förpliktelse att hålla öppen dialog med kyrkor och religiösa samfund.

– Den dialogen förs på många håll och CEC:s publikation är ett sätt att göra det. Kyrkorna har ett budskap att komma med, de är intresserade av världen omkring sig och de vill främja det gemensamma goda på europeisk nivå. Det är viktigt att EU har en god ekonomi, men den goda ekonomin ska vara ett medel för att skapa ett bättre Europa, inte ett självändamål.

Tapio Luoma, biskop för Esbo stift, öppnade det seminarium i Kyrkans hus i Helsingfors där dokumentet publicerades. Han lyfte fram att kyrkorna genom historien haft en viktig roll när det gäller att forma människors värderingar.

– Det kyrkorna kan bidra med i dag är att peka på det kristna människovärdet, som låter oss förstå att vi inte är in-

divider i strikt mening, utan personer. Vi kan inte förstå oss själva som enheter utan kontakt med andra. Vi är personer som formas i förhållande till andra.

I förlängningen innebär det att EU:s medlemsländer också förbinder sig till att leva i dialog med andra länder, att formas av andra och att bidra till att andra formas.

– Ekonomi är ett redskap med hjälp av vilket vi kan sköta dessa relationer. Det vi nu måste fråga oss är om det i EU har gått så att ekonomi har blivit det enda redskapet för att göra det, sa Luoma och menade att det i så fall är ett fattigdomsdomstecken.

Olli Rehn, direktionsmedlem i Finlands Bank och EU-kommissionär 2004–2014, hade bjudits in till publikationstillfället för att ge sin syn på hur EU:s ekonomipolitik kan svara på de utmaningar som strävan efter rättvisa och hållbar utveckling ställer på unionen.

– Kyrkan har fortsättningsvis stort inflytande när det gäller att forma människors värderingar, och de beslut som fattas inom politiken reflekterar medborgarnas värderingar. Utgående från den kristna etiken är kyrkornas uppgift att betona att människor hör ihop, att de har ett människovärde som inte har att göra med i vilket land de är födda eller vilken etnisk bakgrund de har. Europa behöver en gemensam berättelse om det gemensamma goda.

I en tid där självishet och negativa aspekter av nationalism är ett bekymmer i Europa kan kyrkan vara en motkraft genom att betona ansvar och solidaritet, sa Olli Rehn.

Professor **Heikki Hiilamo** är en av dem som utarbetat CEC:s publikation. Han berättar att målet med publikationen varit att visa riktning.

– Diskussionen om EU:s ekonomi har under de senaste åren handlat om att släcka bränder. Först var det ekono-

OLLI REHN lyfte fram att kyrkan har en uppgift i ett Europa som utmanas av nationalism och självishet.

mikrisen, sedan flyktingkrisen, och så Brexit. Det har gjort att vi missat riktningen. Vart är EU på väg och vad vill EU?

Hiilamo säger att EU har högt ställda

mål när det gäller solidaritet och rättvisa men att förverkligandet under de senaste åren varit klen.

– Unionen har lovat mycket som den inte hållit, sa Hiilamo.

RÄTTELSE

Humle-festivalen

Datumet för Humlefestivalen blev fel i Somarguiden i förra veckans tidning. Rätt datum är 11–13 augusti. Festivalen går av stapeln vid Hummelholmen, Mo-näs.

ARBETSMARKNAD TEOLOGI

Teologer fick nytt förbund

Ett nybildat fackförbund, Suomen teologiliitto, ska samla de teologer som inte arbetar inom kyrkan eller utbildningen.

Allt fler teologiskt utbildade arbetar inom förvaltning, organisationer och

företag. **Jussi Junni**, verksamhetsledare för Kyrkans akademiker AKI, uppskattar att det på arbetsmarknaden finns över 2 000 teologer som inte arbetar i traditionella präst- eller religionsläraryrken.

– Teologernas styrka på arbetsmarknaden är en djup människokännedom

och ett mångsidigt och vetenskapligt angreppssätt. Religionens roll i vårt samhälle har inte minskat, tvärtom har vikten av kunskap om den och medvetenhet om dess inflytande ökat, säger **Lena Pihlajamäki**, ordförande för det nya teologförbundet.

EKONOMI SAMARBETSFÖRHANDLINGAR

Kipa säger upp sju anställda

Resultatet av samarbetsförhandlingarna på Kyrkans servicecentral Kipa är att sju anställda sägs upp.

Åtta anställda omplaceras i nya uppgifter. Uppsägningarna sker inom juni månad.

Kyrkans servicecentral erbjuder församlingarna, de kyrkliga samfälligheterna, stiften och kyrkans centralfond tjänster inom bokföring och löneräkning.

Målet är nu att servicecentralen ska hålla sig inom budgetramarna och rätta till sitt underskott, samt uppnå en inbesparing på 800 000 euro på årsnivå.

Ny herde i tio församlingar

VAL. En anmärkningsvärd andel av församlingarna i stiftet får nya kyrkoherdar inom den närmaste tiden.

TEXT: EMELIE MELIN

– Det har varit ovanligt livligt när det gäller byte av kyrkoherdar nu under våren, säger domkapitlets notarie **Clas Abrahamsson**.

Hangö och Kyrkslätt svenska församlingar hade vardera en sökande och de valdes genom indirekta val. Den nya herden i Kyrkslätt, tidigare kaplan **Aino-Karin Lovén**, tillträder i juli. För Hangös del ska domkapitlet utfärda ett tjänstförordnande för att församlingspastor **Niina Mura** ska få börja jobbet som församlingens första kvinnliga kyrkoherde.

I Vasa svenska står kyrkoherdevalet för dörren nu på söndag och förhandsröstningen har redan börjat. Den som missade när de tre kandidaterna – **Ann-Mari Audas-Willman**, kyrkoherde i Solf, **Mats Björklund**, herde i Petalax och Bergö, samt **Mikael Forslund**, kaplan i Vasa – valpredikade kan se predikningarna på webben.

Sund-Vårdö församling hade också en sökande, tf kyrkoherde **Outi Laukkanen**, som konstaterades behörig. Val blir det troligen till hösten, men i indirekt form.

Även i Åbo svenska församling och Mariehamns församling blir det kyrkoherdeval. Vardera har två kandidater: i Åbo tf kyrkoherde **Mia Bäck** och TD pastor **Robert Ojala**; i Mariehamn **Monica Cleve**, kaplan i Ekenäsneiden, och **Mari Puska**, församlingspastor i Borgå. Vid nästa möte slår domkapitlet fast tidpunkten för valen. På samma möte kommer man att ledigförklara kyrkoherdetjänsten i Jomala församling.

Brändö-Kumlinge blev igen utan sökande till kyrkoherdejobbet och ingen sökte heller tjänsten i Kronoby. Vörå fick en sökande, som sedan återtog ansökan. För dessa blir det fråga om arrangemang med tillför-

ordnade kyrkoherdar ett år framöver.

Så funkar det

– Att välja kyrkoherde är en process som tar mellan fyra och nio månader, berättar **Clas Abrahamsson**.

Direkta val där församlingsmedlemmarna röstar är standardsättet, men församlingen kan också anhänga om att få förrätta indirekt val – något som verkar ha blivit mer populärt. Då är det istället församlingsrådet eller kyrkofullmäktige som tar beslutet. En sådan process kan gå lite snabbare och kännas vettig i synnerhet om det bara finns en sökande. Anhållan om indirekt val måste ändå ske innan tjänsten ledigförklaras.

Domkapitlet ledigförklarar tjänsten och konstaterar vilka sökande som har behörighet. Vid direkta val ställs dessa i första, andra och tredje förslagsrum. Finns det fler kandidater faller alltså någon bort. Vid ett indirekt val skickas däremot listan på alla de behöriga kandidaterna till församlingen. När valet är klart bekräftar domkapitlet det genom att utfärda tjänsteförordnande.

”Det är en process som tar mellan fyra och nio månader.”
Clas Abrahamsson

CEC

- **Europeiska kyrkokonferensen (CEC)** är en sammanslutning av cirka 115 ortodoxa, protestantiska, anglikanska och gammalkatolska kyrkor från hela Europa. Finlands lutherska och ortodoxa kyrkor är medlemmar.
- **Grundades 1959**, har kontor i Bryssel och Strasbourg.
- **En plattform** för teologisk dialog.
- **CEC följer** också med frågor som är relevanta för kyrkan, bl.a. socialpolitiska frågor, mänskliga rättigheter, religionsfrihet och klimatpolitik.
- **I Dokumentet Beyond Prosperity?** tar CEC ställning till EU:s ekonomiska utveckling.

CEC ANSER ATT:

- **Tron på** gemensamma mål i Europeiska Unionen behöver stärkas. Dessa mål får inte begränsas till ekonomiska mål.
- **Finansövervakningen och** -regleringen behöver stärkas.
- **En bankunion** behöver skapas.
- **Snabbvinster inom** finanssektorn måste avstyras och medel styras mot företagsamhet och innovationer.
- **Genomskinligheten** i beskattningen av storföretag bör förbättras.
- **EU bör** jobba för bättre sociala rättigheter för alla invånare i alla medlemsländer.

Vasa svenska församling

Vasa svenska församling är en mötesplats för alla Vasabor, där evangeliet står i centrum och kärleken till Gud tar sig utt. [Visa mer](#)

Uppladdningar

Mikael Forslunds provpredikan
28 maj 2017
150 visningar • för 1 dag sedan

Mats Björklunds provpredikan 21 maj 2017
104 visningar • för 1 dag sedan

Ann-Mari Audas-Willmans provpredikan 14 maj 2017
226 visningar • för 1 dag sedan

I **VASA** svenska församling är det kyrkoherdeval på söndag. Den som missade kandidaternas valpredikningar kan se dem på församlingens Youtube-kanal.

Resarrangörer, föreningar och företag
Kvarkens världsnaturar är värt ett besök!

Vi står till tjänst med kryssningar för grupper
upp till 50 personer inom världsarvsområdet.
Kaffe, lunch eller middag i vår restaurang vid Replotbron.
Välkomna!

Närmare information och bokningar:

ralf@berny.fi tel. 0500-260 751

Högskolestiftelsen i Österbotten mottar DONATIONER OCH TESTAMENTEN

för sitt arbete att stöda svensk högskoleverksamhet i Österbotten, Kontakta Håkan Anttila,
hakan.anttila@abo.fi
tel. 0500 362 348, Vasaespl 16, Vasa.

Hjälp en kompis – skänk en ryggsäck!

Lämna in ryggsäcken eller ge en
penninggåva senast 21.8

Hoppets stjärna

www.hoppetsstjarna.fi Hoppets stjärna rf
Sjögrensvägen 7 A
44100 Hoppo 06-225 5888

Här är Finlands äldsta

HISTORIA. Hösten 2013 grävdes Finlands hittills äldsta kända kyrka fram i Ravattula utanför Åbo. Fynden som nu analyseras tecknar en intressant bild av kristendomens tidiga avtryck i landet.

TEXT OCH FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Kyrkpressen har tidigare (nr. 15/2015) berättat om utgrävningarna vid Ristimäki i Ravattula by i S:t Karins utanför Åbo.

I korthet kan sägas att historien har sin början år 2010 då Juha Ruuhonen, arkeolog vid Åbo universitet, fick 3500 euro för att tillsammans med studerande göra ett två veckor långt fältarbete. Valet föll på Ristimäki (svenska: Korsbacka), dels för att namnet gav en fingervisning om att det kunde vara en gammal begravningsplats, dels för att det fanns håligheter i marken som kunde tolkas som att de härrörde från gammal gravsättning.

Att det var fråga om en gammal begravningsplats bekräftades tidigt. Hösten 2013 blev det jackpot för Ruuhonen och hans team då man grävde fram sten- grunden till Finlands hittills äldsta kända kyrkobyggnad från 1100-talets mitt. Sedan dess har utgrävningarna fortsatt, men den här sommaren blir lite av ett mellanår utgrävningmässigt på Ristimäki. Fokus ligger nu på att analysera allt det material som grävts fram under årens lopp. För detta ändamål har man beviljats 231 000 euro ur Alfred Korde- lins stiftelse.

Juha Ruuhonen lägger ut texten om vad man man i nuläget vet om det som hittats och vad man vågar dra för slutsatser av det.

– Under kyrkan har vi hittat ett trettio- tal silverslantar. Det här är mer än dubbelt fler silvermynt än man tidigare hittat totalt i Finland från den här tids- perioden, berättar Ruuhonen.

Tidsperioden vi befinner oss i är nå- gonstans från 1100-talets mitt, då kyr- kan byggdes, fram till 1230 då kyrkan togs ur bruk. Men det är uppskattning- ar och med hjälp av kol-14-metoden hoppas man nu också få ett mer exakt svar på när kyrkan byggdes och förföll.

Silverslantarna som hittats är med all sannolikhet gamla kollektpengar som gudstjänstbesökare tappat mellan golv- brädorna under gudstjänster.

– Silverslantarna är intressanta dels för att de vittnar om att pengar kanske varit i allmänt bruk tidigare än vi trott. Sedan ska vi också försöka undersöka varför en del av silverslantarna klarat sig bättre i marken än andra.

Mest blonda

På Ristimäki finns det totalt cirka 300 gravar. Av dessa har omkring 60 un- dersökts.

– Målet är att försöka fastställa va- rifrån de boende har kommit. Bosätt- ningen har funnits på området i hund- ratals år men enstaka individer kan ha

SÅ HÄR tror man att gårdskyrkan i Ravattula har sett ut. Model- len i miniatyr finns för tillfället utställd på Åbo slott. Byggnaden har bestått av en större kyrksal på cirka sex gånger sex meter samt ett mindre kor på två gånger två meter.

GÅRDSKYRKAN I RAVATTULA

• **Kyrkan** i Ravattula har varit en gårdskyrka för de boende i närom- rådet. Den byggdes sannolikt någon gång under 1100-talets andra hälft.

• **Någon gång** kring 1230 togs kyr- kan ur bruk och förföll. Orsaken till det är att samhället organiserades i församlingar och Ravattulabornas kyrkliga verksamhet koncentrerades till den nygrundade sockenkyr- kan i S:t Karins.

• **Redan på** 1800-talet antog man att det måste ha funnits gårdskyr- kor som den i Ravattula i Finland innan sockenkyrkorna började byg- gas på 1200-talet.

• **Motsvarande gårdskyrkor** var van- liga i Skandinavien.

• **Analysen av** fynden från Ravattula är intressanta då de kan ge nya in- sikter i hur kristendomen fick fot- fäste i Finland.

EN EKUMENISK bönestund ordnades för ett par veckor sedan i Ravattula. De utplacerade stenarna visar var den ursprungliga kyrkgrunden finns.

TOTALT HAR 500 järnspikar hittats i samband med ut- grävningarna i Ravattula.

kommit från Tavastland eller från Öst- ersjöområdet.

En intressant detalj är att av män- niskorna i Ristimäki har samtliga varit blonda med undantag för en som var rödhårig. Vid en begravningsplats från samma tid i Nummis i Åbo var det dä- remot mörkt hår som var dominerande.

Det har också hittats en mängd texti- lier på området. Analyser av dessa kan ge ytterligare detaljer om de människ-

or som bodde och verkade i Ravattula.

– Kemiskt kan vi analysera färger- na som använts i tygerna. Vi kan se om de varit lokala växtbaserade färger el- ler dyrare färger som importerats län- gre ifrån. Färger försvinner ur textilier när de ligger i jorden men med kemis- ka analyser går det att ta reda på ur- sprungsfärgerna för att på så vis få en bild av hur kläderna sett ut.

I anslutning till stengrunden har man

också hittat cirka 500 järnspikar från kyrkan.

– Ursprungligen har de varit betydligt fler, men uppenbarligen har spikarna härifrån återanvänts på annat håll. De spikar vi har hittat kan ändå ge en bättre fingervisning om hur kyrkan var byggd och konstruerad, säger Ruuhonen.

Bokprojekt

Cirka tjugo procent av området, det vill

kända kyrka

DET HÄR glaspärlhalsbandet hann vara gömt i jorden i 800 år. Det kan ha sitt ursprung från Östersjöns södra kustområden, eller ännu längre från.

DET VAR på Juha Ruohonens initiativ utgrävningarna i Ravattula startade.

säga kyrkans samt den kyrkogård som varit ingärdad med en stenmur, är nu utgrävt. Enligt Ruuhonen räcker det ganska bra som samspel. Fokus ligger nu på att analysera de fynd som gjorts men i planerna finns bland annat också två bokprojekt om Ristimäki: en mer "forskar-fokuserad" bok och en mer populärvetenskaplig för den breda allmänheten. Ruuhonen skulle också vilja få tillstånd en fornstig samt infotavlor.

– Det skulle vara bra att få utmärkta stigar så skulle folk inte behöva gå rakt över gamla gravar. Och här i närheten finns också en offersten och ett gravfält från järnåldern, så med lite infotavlor och stigar kunde man få en riktigt bra helhet här, säger Juha Ruuhonen. Även om man ligger lågt med utgrävningarna i år så planerar Ruuhonen ändå att i studerandes sällskap tillbringa

några veckor i Ravattula under hösten. Men då är det inte området kring kyrkan som i första hand intresserar. – De som besökte den här kyrkan bodde här i närheten. Vi har redan tidigare gjort lite analyser av området så vi vet att det finns bosättningar här, det här var faktiskt en bosättningscentrum under järnåldern. Nu ska vi undersöka de omkringliggande områdena lite mera noggrant.

VÅGA FRÅGA

Vem betalar begravning?

JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde och svarar på läsarförfrågor om tro och kyrka.

”Jag har litet funderingar angående begravningskostnader i Finland och hoppas att ni kan hjälpa mig. Min moster, som var bosatt i Finland, avled i fjol. Hon var ensamstående, utan barn. Däremot hade hon åtta syskon, varav fem lever. (Min och mina syskons pappa dog för flera år sedan). En moster ringde och berättade att begravningskostnaderna ska betalas av min döda mosters fem kvarstående syskon, samt av barnen till de döda syskonen. Stämmer det? Står det så i lagen i Finland?”

DET HÄR är ett ärende av sådan art att jag vill hålla mig på ett synnerligen allmänt plan men konstaterar bara att svaret på den egentliga frågan är entydigt och klart. Det står inte i finländsk lag att släktingar är skyldiga att betala begravningskostnader. Inte ens om de i sammanhanget har arvsrätt.

Begravningskostnaderna betalas i allmänhet med medel ur dödsboet. De poster som går före alla andra när det gäller utbetalningar ur dödsboets medel är begravningskostnader och kostnader för bouppteckningen.

Bouppteckningen ska göras inom tre månader från dödsfallet. Vid den konstateras boets tillgångar och skulder. Om boet konstateras vara medellöst och följaktligen inte kan betala begravningskostnaderna har man möjlighet att vända sig till kommunens sociala myndigheter med anhållan om begravningsbidrag. Om den avlidne hört till fackförening kan man i en del fall också från det hållet få viss hjälp med begravningskostnaderna. De här bidragen brukar räcka till kista och gravplats men ersätter inte kostnader för eventuell minnesstund med servering och inte heller eventuell dödsannons. Hjälp med kostnader för bouppteckning får man via Rättshjälpsbyrån.

När man planerar för begravning bör man alltså ta reda på om det finns tillgångar i boet som täcker de kostnader arrangemangen medför. Om medel inte finns gäller grundregeln att den eller de som beställt varor eller tjänster också betalar. Enligt juridisk sakkunskap kan man inte utan klar överenskommelse fördela kostnader på andra än dem som varit med om överenskommelsen.

Så långt juridiken. Förhållandena i familjer och släkter kan se så oerhört olika ut. Familjerna kan vara spridda över praktiskt taget hela jorden. Det finns ungdomar som knappt har träffat sina äldre släktingar och följaktligen inte känner dem. I de sammanhangen kan det vara svårt att inse vidden av och djupet i uttrycket som myntades under krigen: ”Kaveria ei jätetä”. (Man överger inte en kamrat). I vårt land har man bemödat sig om att begrava sina avlidna på ett pietetsfullt och värdigt sätt. Värdighet och pietet är inte liktydigt med påkostat. Medmänsklighet och omtanke är viktigare än påkostade lösningar – särskilt när det gäller begravningar.

”Medmänsklighet och omtanke är viktigare än påkostade lösningar – särskilt när det gäller begravningar.”

CoachCompanion
We Change the World

Nyfiken på coaching? Kiinnostako coaching?

Läter personlig utveckling, ett coachande förhållningssätt, ett coachande ledarskap eller ett yrke som professionell coach intressant?

CoachCompanion erbjuder coachkurser, utbildningar hela vägen fram till internationell certifiering. Ta kontakt så diskuterar vi vilket alternativ som passar dig bäst!

Motivation? Inspiration? Utveckling? Positiv förändring? Nystart? Mål? Energi? Ledarskapsverktyg? Nyfikenhet? Hjälp & självhjälp? Man/kvinna, gammal/ung, chef/arbetslös, svensk/suomenkielinen, pedagog/tränare mm – coaching passar alla – Välkommen - Tervetuloa!

Grundkurs (2 dagar)
Hangö 10-11.6.17
Norrvala 16-17.6.17
Solvalla 18-19.8.17

Diplomutbildning (9 dagar) Startar
Solvalla 9-10.9.17
Helsingfors 13-14.9.17
Norrvala 22-23.9.17

Certifieringsutbildning (8 dagar) Startar
Helsingfors 17.8.17
OBS! Förkunskap: ICF ackrediterad diplomutbildning

Mera information: coachcompanion.fi

Vill du veta mera? Vi svarar gärna:
info@coachcompanion.fi
050 381 4737 (Tom) / 045 847 0443 (Christine)

Dela gärna till vänner och bekanta! Kerro myös kavereille ja tutuille!

HUOMI!
Peruskurssi, Diplomi- & sertifiointikoulutukset myös suomeksi!
Coachcompanion.fi

Kärleken som gör så ont

LIVET. Agnes, ett barn som föddes utan hjärnbalk, har gett föräldrarna en lektion i människovärde. Hon har lärt familjen att leva i nuet och uppskatta små goda ting. Hennes mamma Anna Pella skrev en bok om livet med ett barn med svår funktionsnedsättning.

TEXT: KAJ AALTO

Anna Pella har satt ord på en smärtsam process som mamma och som familj. När hon och hennes sambo Anders fick sitt första barn för 13 år sedan, upptäckte läkarna efter en vecka att barnet hade en svår hjärnskada. Det blev en skakig resa som pendlat mellan tvivel och hopp, mellan ovisshet och förtröstan, mellan mörker och ljus – en resa in i människans innersta väsen.

– Agnes är mitt livs största kärlek och största sorg, säger Anna Pella när vi möts i Stockholm.

Hon har kommit till ett kafé i Kulturhuset mitt i Stockholm från sitt hem utanför huvudstaden, där familjen med tre barn bor sedan några år tillbaka. Hon beskriver det som ett enkelt hus, som är anpassat till deras behov. Det är nära till naturen, men också nära till tågstationen. Hennes man är hantverkare. Anna är frilansjournalist och företagare.

Det var en sjuksköterska som uppmanade henne att skriva dagbok för att Agnes sedan skulle kunna läsa vad hon varit med om. Agnes har inte lärt sig att läsa, hon är nästan blind, hon kan inte gå, hon kan inte prata.

När du ler stannar tiden är en bok om vardagen och kampen för att hon ska få ett så gott liv som möjligt.

”Det här är en bok till alla er som undrar hur det kan vara att bli förälder till ett barn med en svår hjärnskada. Till alla er som undrar om det någonsin går att få ett bra liv igen.” Så skriver Anna Pella i en epilög till boken. Hon säger att hon hade behövt läsa den här boken själv sommaren 2003 när Agnes föddes.

Sorgen och kärleken

I storstadens hektiska tempo sitter vi och funderar över vad livskvalitet

egentligen är. Anna Pella säger att hon hade förutfattade meningar om livskvalitet. Hon gillade högt tempo och planerade för en karriär.

– Jag sökte väl mina kickar. Det gör väl alla i sin jakt på livets mening, säger hon fundersamt.

Allt stannade upp när hon inte fick sitt barn i sin famn direkt efter förlossningen. Agnes kunde inte andas och behövde intensivvård. När hon väl kom igång dröjde det inte länge innan det hände på nytt, om och om igen. De visste inte vad det berodde på. Efter en rad undersökningar kom läkarna fram till att Agnes saknade hjärnbalk. Hjärnbalken är den del i hjärnan som förbinder huvuddelen av de båda hjärnhalvorna med varandra.

– På en vecka hade vi lärt oss att älska henne så mycket. Därför gjorde det så ont. De svarta tankarna kom, säger hon.

Anna Pella försöker beskriva den fruktansvärda smärta som hon kände när barnet, som hon väntat på i nio månader, inte var friskt som de trodde, utan hade en svår hjärnskada. Hon skriver i boken om tre faser i processen:

”Sorgens första ansikte är själviskt. Sorgens andra ansikte är nattsvart. Sorgens tredje ansikte är kärlekens.”

Hon beskriver på ett gripande sätt känslorna som hon gått igenom. Allt från mörkaste natt till ljusa stunder då hon accepterat livets paradoxer. Att tycka synd om sig själv har inte lett framåt. Att vältra sig i självömkan är inget som hjälper. Men alla känslor har funnits där, till och med utmattning och längtan att bara försvinna.

Vad är meningen?

Anna Pella berättar om en klok präst

JAG HAR tvingats leva här och nu på grund av Agnes funktionsnedsättning, säger Anna Pella. FOTO: EVA LINDBLAD/LIBRIS FÖRLAG

kar jag hade en tro. Prästen ville inte ge en lösning och det var bra, säger Anna Pella.

Hon tänker att accepterandet hade sett annorlunda ut om man hade kunnat förklara det som skett, varför Agnes föddes med en hjärnskada.

– Varför allt detta har skett är inte viktigt längre. Jag har konstaterat att så här är det och vi har accepterat situationen. Det kan drabba vem som helst och det går faktiskt att leva med det.

– Min man brukar säga att nu är det som det är. Vi gör det bästa av situationen.

Människans värde

Läkarna frågade vid ett par tillfällen om föräldrarna ville att allt skulle göras för att rädda barnet när Agnes hade svåra andningsuppehåll och risken för ytterligare hjärnskada fanns. De svarade att allt skulle göras. Agnes

som hon fick prata med om sin situation. Prästen sade att han aldrig tröstas med himlen. Jag frågar Anna Pella vad som tröstar henne i sorgen över Agnes sjukdom och det liv som hon inte fått leva.

– Jag önskar att jag skulle hitta en mening med det som hänt. Jag öns-

Hög igenkänningsfaktor

BARN OCH UNGDOM

En annan Bea Bladh

Författare: Katarina von Numers-Ekman
Förlag: Schildts & Söderströms

”Bea behöver socialt umgänge”, tycker pappan innan han flyger tillbaka till fors-

karjobbet på Galapagosöarna. Men hur ska hon, trettonåringen som fått hemundervisning och mest hållit sig för sig själv, veta hur man pratar med jämåriga? Hur ska hon bli en sån som gör något och inte bara drömmer?

En morgon cyklar Josefina Fager in på gården med målarfärgsburkar dinglande på styrstången. För Bea blir det början på en annorlunda sommar. Den första övernattningen, den första cy-

keln, första gången hon målar ett båthus. Och så är det den igenbomrade herrgården med sina hemligheter från det förflutna, som både lockar och skrämmer. Är det verkligen mögel som gör att ingen får bo där?

Mitt tolv-trettonåriga jag skulle ha slukat den här boken. Och jag, drygt tio år äldre, hittar inga invändningar emot det.

För det första är det en väl uppbyggd berättelse, både fantasifull och verklighets-

trogen. Ledtrådarna till vad som följer finns där utan att vara övertydliga. De fina och humoristiska detaljerna är många, utan att kännas forcerade. Trettonåringens tankevärld känns realistisk och inte alls förminskande.

För det andra tar boken upp flera allmängiltiga teman: att inte passa in, att växa upp, identitet och vänskap. De finns där som en oskiljbar del av berättelsen, inte som moraliska pekpinor, utan en

röd tråd som driver handlingen framåt. I huvudpersonen Bea har författaren skapat en karaktär som har sin egen personlighet, men som många unga samtidigt kan identifiera sig med.

I resten av karaktärs Galleriet finns också intressanta personer med sina egna historier. En del av dem är målade med betydligt grövre penseldrag, men man kan väl tänka sig att det är så som Bea uppfattar dem.

EMELIE MELIN

Dina ögon

"Dina ögon, Agnes. Jag vet inget vackrare. Mandelformade. Dina gråblåa irisar med oändliga mandalamönster. Tjocka mörka ögonfransar, som du så ofta får beröm för, alltid böjda uppåt som om du varit på salong. Ögon som aldrig tittat, men som ser ut att ha sett allt. Genom dem speglas världen."

Ur boken "När du ler stannar tiden" Anna Pella, Libris 2017.

– Visst tänker jag mycket på döden. Hur länge lever Agnes? Det är vår ständiga fråga som vi inte vet svaret på.

– I början var det fruktansvärt. Allt stod och väntade. Nu måste vi leva med det.

Detta har fört med sig att livet blir mer intensivt.

– Det är lätt att välja vad som är viktigt, vad livet ska innehålla. Vi har lärt oss att uppskatta små saker. Som att nu är alla i skolan i dag. Alla mår bra! Yes!

Det viktiga för Anna och Anders är att Agnes ska må bra och inte ha ont. De ser när hon mår bra och då mår hela familjen bättre. Sjukhusvistelserna har blivit många och det tar på krafterna.

Familjen får hjälp när de ska ta hand om Agnes, som kräver mycket omvårdnad. Personliga assistenter hjälper till att göra vardagen möjlig. Agnes har möjlighet att vara med och göra samma saker som andra barn. På ett barnboende kan hon vistas då och då så att föräldrarna ska få vila och hämta kraft och få tid för familjens andra barn.

– Agnes har tvingat mig att leva här och nu, konstaterar Anna Pella.

Hon jobbar med sin firma på halvtid. Att vara egen företagare ger flexibilitet, vilket gjort det möjligt att klara utmaningarna som familjen gett. Att få ihop pusslet.

– Folk går på kurser om mindfulness och jagar efter balans i livet. Jag har Agnes.

Anna Pella har tillägnat Agnes boken: "Jag vet att du inte kommer att stanna så länge. Kanske är det därför jag vill försöka ta vara på den tid vi får tillsammans. Du påminner oss om att vi ska leva vårt liv, varje minut, och ta vara på varje enskilt ögonblick."

överlevde mot alla odds. Hon visade att hon ville leva fast hon inte kunde säga det själv.

Anna Pella har sjungit i kyrkans barnkör sedan hon var sex år gammal och har tyckt att det är roligt. Hon är konfirmerad, men intresset för religion har avtagit med åren.

Jag konstaterar att hon ändå kommit till samma slutsats som kristna som säger att alla människor är lika värda på grund av att vi är skapade till Guds avbilder.

– Ja, kanske är vi alla andliga, säger hon.

Hon tycker att kyrkan borde vara

en plats för alla religioner.

– Vi är först och främst människor, säger hon.

Hennes önskan är att man inte ska bedöma människor efter tro, funktion eller prestation.

Tänker på döden

Att leva med ett svårt sjukt barn, som kan få stora problem vid minsta lilla förkylning, det är att leva i ständig beredskap. Man är tvungen att tänka på möjligheten att hon en dag inte klarar det längre. Hon kommer sannolikt inte att bli gammal. De vågade inte hoppas att hon ens skulle bli 13 år som hon är nu.

"Visst tänker jag mycket på döden. Hur länge lever Agnes? Det är vår ständiga fråga som vi inte vet svaret på."

PÅ TVÄREN NICKLAS STORBJÖRK

Låt barnen komma till mig (och bevara mig för föräldrarna ...)

Jag är en rätt flitig tågresenär för tillfället. Jag frekventerar i stort sett varje vecka det rälsburna transportmedlet mellan Nyland och Österbotten. Och egentligen trivs jag riktigt bra

där på tåget. Från fönsterplats i Intercitytågets andra våning är det en njutning att se de ständigt skiftande finländska landskapen segla förbi. I synnerhet så här i försommartider känns det som att det är det bästa av det här landet man får smaka på då.

Men en tågresa kan också bli som en ökenvandring utan slut där varje sekund känns som en oändlig evighet. Det fick jag bittert erfara tidigare i vår.

Det började med att jag var onödigt sent ute med att boka biljett och följaktligen blev utan platsbiljett. Al-

ternativet till ståplats var en kaffe i tågets restaurangvagn. Initialt gick allting bra.

Men så plötsligt slår sig två föräldrar med sina tre barn ner vid samma bord. Och det tar inte många minuter innan jag är mitt inne i mardrömmen. Barnen är hur skötsamma som helst och är redan i

den åldern att de rätt smärtfritt fixar det här med att äta på egen hand. Men likväl ser sig en av föräldrarna tvungen att kommentera i stort sett allt barnen gör. "Försiktigt med muggen nu! Sitt stilla! Ät mer av potatisen! Ät inte så långsamt! Ät inte så snabbt!" Med jämna mellanrum slängs

också ett "Stör inte farbror!" in (dvs jag). Och det enda jag kan tänka är att de som stör mig minst på det här tåget är barnen.

Men jag får i alla fall större förståelse för varför Jesus ibland valde att ge föräldrar kalla handen och i stället spendera tid med barnen.

Böcker om sorg, tro och relationer

UTGIVNING. Bokhösten på Fontana Media bjuder på många kända författarnamn.

Teologen och författaren **Patrik Hagman** har skrivit om de stora förlusterna i sitt liv i boken *Sorgens gåva är en vidgad blick – att förlora sin far, son och fru*. Inom loppet av några år förlorar han sin sexårige son i cancer och sedan sin hustru i en plötslig hjärnblödning. Dessutom dog hans pappa i cancer när Patrik Hagman var 21 år. Vad händer i en människa när sorgen så påtagligt kliver in i ens liv?

Sofia Torvalds, redaktör på Kyrkpressen och författare, har skrivit *Två kors och en fisk*, en personligt och essäistiskt hållen bok. Torvalds frågar sig vad det betyder att vara kristen. Hon har varit kristen i tjugo år, men bekänner att hon knappt kommit en centimeter framåt. Varför är det värt att vända in på den smala vägen trots att du kanske bara står och stampar på stället?

Biskop **Björn Vikström** ger ut sin bok *Kärlekens mångfald – sexualitetens, parförhållandets och äktenskapets teologi*. Han skriver bland annat om olika former för parförhållanden och gestaltar sin och kyrkans syn på kärlek och äktenskap. Vilka utmaningar ställer den nya äktenskapslagen kyrkan inför?

Den omtyckta bloggaren **Amanda Audas-Kass** ger ut sin andra bok *Till den lilla människan intill*. Den handlar om relationer: gemenskapen med en nyfödd, förhållandet till familjemedlemmar, till barnet inom oss och till Gud. Inte minst handlar den om smärtpunkterna – relationerna till dem vi mist, eller misslyckats med att knyta an till.

I vanlig ordning utkommer också den lilla andaktsboken *Dagens lösen* och årskalendern *Ecclesia*.

■ KYRKPRESSEN

PATRIK HAGMAN skriver om vad sorg kan göra med oss.

SOFIA TORVALDS frågar sig vad det är att vara kristen.

BJÖRN VIKSTRÖM skriver om kärlekens teologi.

AMANDA AUDAS-KASS tar sig an viktiga relationer.

PSALMVÄVEN JUNI

1 D	2 A	3 C		4 M	5 J	6 R	7 S	8 H	9 G		10 O	11 K		12 F	13 N	14 H		
15 A	16 M	17 B	18 J	19 E	20 R	21 C	22 P	23 F	24 A		25 N	26 G	27 I		28 O	29 E	30 M	31 L
32 O	33 G	34 E		35 F	36 P	37 R	38 I		39 H	40 L	41 F	42 E	43 B	44 C	45 P	46 O	47 D	48 H
49 G	50 F	51 N		52 L	53 M	54 B	55 P	56 S	57 H		58 J	59 G	60 H	61 C		62 D	63 O	
64 F	65 G	66 P		67 E	68 S	69 K	70 P		71 S	72 R	73 H	74 B	75 G		76 M	77 O	78 F	
79 D	80 P	81 H	82 E	83 D	84 G	85 A	86 R	87 H		88 I	89 F	90 J	91 N	92 L	93 A		94 C	95 G
96 F	97 M	98 S		99 L	100 L	101 S		102 D	103 H	104 A		105 M	106 R		107 E	108 F	109 O	
110 B	111 S	112 L	113 J	114 P	115 I	116 M		117 C	118 B	119 G	120 K	121 R		122 D	123 I	124 O	125 C	

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Den största idisslarmagen 85 2 104 15 93 24
- B Lyssnade på 118 110 54 17 43 74
- C Under ryttare 3 44 125 117 94 21 61
- D Typ av fiskedrag 102 1 47 83 122 62 79
- E På fötterna inomhus 42 19 67 107 29 82 34
- F Skyddar huvuden på vintern 23 89 35 96 78 108 64 12 50 41
- G Då byggdes Pantheon 95 65 9 33 119 84 59 49 26 75
- H Kan "timglas" åsyfta 60 87 8 73 81 48 39 103 57 14
- I Misstanke 38 115 123 27 88
- J Som kan förtäras 90 113 58 5 18
- K "Tæv uforknyt løs på problemerne -- men vær forberedt på, at de tæver igen" 11 69 120
- L Tjänar i handelsflottan 112 92 100 52 40 99 31
- M Att skiva edamer med 16 116 97 76 105 4 30 53
- N Smutsig snösörja 51 13 91 25
- O Akvavit 28 109 10 124 32 46 77 63
- P Något ditåt 66 36 22 45 80 70 55 114
- R Pretentioner 121 20 6 72 106 86 37
- S Slås till då man vägrar lyssna 7 111 101 71 68 56 98

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-S. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A85, den andra A2 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-S bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 292(a), *Lova Gud i himmelshöjd*, vers 3 och halva vers 4, som börjar med orden "Lova honom varje stund". Vinnare i förra Psalmväven är: **Elise-Marie Lindström**, Kirjala, **Dorrit Krook**, Ingå och **Marita Riska**, Kronoby. Grattis! Prשבöckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 4.7.2017.

Märk kuvertet "Juni-Psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

Som börjar med orden:

Namn & adress:

UR EVANGELIET

”Bli kvar i min kärlek.”

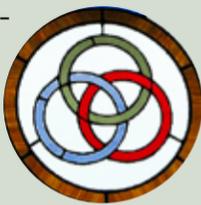
Läs mera i Joh.15:1–10.

OM HELGEN

En och tre på samma gång

Nu är pingsten förbi, och det innebär också att Kyrkoåret tar en andningpaus från de stora högtider som kommit tätt under våren.

Treenighetssöndagen har vi firat sedan 1334. Söndagen handlar om att Gud på samma gång är en enda och tre olika: Fader, Son och Helig ande. Man kan också tala om dem som Skaparen, Befriaren och Livgivaren.

RUNT KNUTEN

”Välkommen liten som stor, ung som gammal för att dela en stund av gemenskap.”

Sommarcafé på Aurelias innergård i Åbo ons. 14.6 kl 13–15.

VÄLKOMMEN TILL SNOAN:
SENSOMMARDAGAR FÖR SENIORER
23–25.8.2017

Vi delar skön gemenskap med lätt somrigt program, vi njuter av vacker natur och stilla stunder i kapellet, god mat, samtal och trevliga aktiviteter. Tisdag till torsdag, helpension i enkelrum, deltagaravgift 100 €. Anmälningar och information: verksamhetsledare Kalle Sällström, kontakt@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475. VÄLKOMMEN!

Retreatgården Snoan
www.snoan.fi
019-244 3032

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN YVONNE TERLINDEN

FOTO: JONATHAN TERLINDEN

Vad växer det på min gren?

TILLIT ELLER rädsla? Tillförsikt eller ångslan? Vad väcker texten om vinträdet och grenarna?

Jesus talar om att vissna, skäras av, kastas bort och brännas upp. Skrämmande bilder. Ängsligt kan blicken börja vandra i riktning mot det egna livet. Hur ser det ut, vad växer det på min gren? Är det liv i den?

När Luther en gång berättade för sin biktfar om sin djupa ångest att inte räcka till inför Gud, svarade biktfadern: ”Kristus skrämmer inte, Han tröstar.”

Jesus talar tröst. Han berättar om Gud: Gud är den som vill liv, som anlade vingården. Gud är den som sänder orden – Ordet – som ansar. Guds kraft är det som åstadkommer frukten.

TILLITSFULLT FÅR blicken vändas mot Gud som vill liv. Vi behöver inte bekymra oss

för frukten eller ansandet. Gud är det som ger växten.

Att bli kvar i honom är att umgås med Gud. Gudsmötet, tillvändheten, tillhörigheten har många uttryck och former. De stora och tydliga uttrycken är till exempel gudstjänsten, retreaten, eller bibelstudiet. De lite mindre är pausen mitt i arbetet då det är dags att bara knäppa händerna och be om hjälp och ledning, eller de korta bönesuckarna mitt i ett samtal eller möte. Men det är också troheten, koncentrationen i arbetsuppgifter eller människomöten i ögonblick och vardagssituationer. Ibland är gudstillvändheten inte mera än en längtan efter tro, efter frid, efter Guds ansikte. Också den bidande, längtande tron är ett uttryck för tillhörighet och gudstillvändhet.

YVONNE TERLINDEN

Yvonne arbetar som familjerådgivare i Kyrkslätt kyrkliga samfällighet.

I dag berörs hon av kraften i allt som spirar, växer, blommar.

Hennes tips: Vila i vissheten att ingenting kan skilja oss från Kristi kärlek.

#bönetwitter

Ni är redan ansände genom ordet som jag har förkunnat för er. Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Yvonne Terlinden.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Job 37:21–24
eller Pred. 8:16–17

ANDRA LÄSNINGEN
Ef. 4:1–6

EVANGELIUM
Joh.15:1–10

Treenighetssöndagen. Temat är ”Den dolde Guden”.

PSALMFÖRSLAG

815, 826, 828, 471 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Fisken som symbol för kristen tro kommer från det grekiska ordet för fisk – ichthys – som utgör en förkortning av ”Jesus Kristus, Guds Son, Frälsare” på grekiska.

Under urkyrkans tid när de kristna förföljdes av romarna användes fisken som ett hemligt tecken. Romarna kände inte till symbolen, och därför kunde kristna rita upp en halv symbol i sanden och invänta samtalspartnerns reaktion. Fyllde hen i teckningen så att bågen blev en hel fisk visste båda att den andra var kristen.

KALENDERN
9–15.6

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 11.6 kl. 10: GUDSTJÄNST i S:t Olofs kapell, Pellinge, Eisentraut-Söderström, Anne Hätönen
KL. 12: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Smeds, Puska, Söderström
TI 13.6 kl. 12: ORGELKVART I DOMKYRKAN Merja Halmetoja
TO 15.6 kl. 12: ORGELKVART I DOMKYRKAN Anne Hätönen
TO 15.6 KL. 19: MUSIK I DOMKYRKAN Gospelchor Unterhaching från Tyskland

LAPTRÄSK
Iö 10.6: Församlingen goes Kycklings, Missionens lotteri
Sö 11.6 kl. 12: Högmässa i kyrkan, SL, Rita Bergman. Kyrkkaffe i Lilla kyrkan
on 14.6 kl. 11–15 Kyrkan öppen

LILJENDAL
Sö 11.6 kl. 10: Högmässa i kyrkan, SL, Rita Bergman
På kommande: Fr 16.6 kl. 19 Liljendaldagens konsert i kyrkan. Teddy Granroth och Annika Cleo samt ungdomsbandet The Chairmen. Fritt inträde. Kollekt till förmån för prenumeration av Kyrkpressen eller Kotimaa till alla hushåll.

LOVISA
Sö 11.6 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Blom, S af Hällström
Sö 11.6 kl. 18: Pax Mariae, i kyrkan. Gregorianska Maria-sånger med Marja Korkala
TI 13.6 kl. 11–13: En Euros Café i församlingshemmet
On 14.6 kl. 13: Sommarcafé i församlingshemmet
To 15.6 kl. 12: Lunchmusik med orgeln i fokus, kyrkan, Vera Tolander

På kommande:
Sö 18.6 kl. 14 (OBS, Tiden!): Sommarskriftskolans konfirmation i kyrkan

PERNÄ
To 8.6:
–kl. 18 Tvåspråkigt läsmöte: i Pernä, Skogby, hos Harri Liuksiala
Sö 11.6:
– kl. 10.00 Högmässa: i kyrkan, Robert Lemberg
On 14.6:
– kl. 18 Grip du mig, Helige Ande., konsert i kyrkan med Mikael Heikkilä, marimba
To 15.6 Läsmöte: i Gammelby, Sprints, hos familjen Fält-Grönqvist

SIBBO
Mer information på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi
Sö 11.6 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka. Katja Korpi, Mauriz Brunell.
Ti 13.6 kl. 11: Diakonisyförenings samling i Kyrkoby församlingshem.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Sö 11.6 Treenighetssöndagen kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Westerlund, Heikel-Nyberg, Enlund.
Må 12.6 kl. 10–11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Hollmérus.
Ti 13.6 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Sixten Enlund.

On 14.6 kl. 14: Psalmandakt och sommarcafé i S:t Jacobs kyrka. Heikel-Nyberg, Henricson.
To 15.6 kl. 10–11.30: Musiklek i S:t Jacob, Kvarnbergsbrinken 1. Hollmérus.
kl. 12: Klavertramp i Berghälls kyrka. Årets tema är Klavertramp Festivo!
kl. 13.30–14.30: Musiklek för 1–5 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollmérus.
kl. 17.30: Kristen meditation i Johanneskyrkan. Böckerman.
Fr 16.6 kl. 10–11.30: Musiklek i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. Hollmérus.

Sö 18.6 2 söndagen efter pingst kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Repo-Rostedt, Almqvist.
Välkommen på församlingens sommarresa: till Pernä 13.7.2017. Vår guide är Björn Månsson, vi äter lunch på café Saltbodan, vi firar andakt i Pernä kyrka med kyrkoherde Robert Lemberg. Kaffe med dopp på Gammelby bensis. Vi startar kl. 10 från Kiasma med retur på samma plats kl. 18. Pris 25€. Anmälning senast 30.6 till diakonissan Barbro Ollberg, tfn. 050 3800656 eller barbro.ollberg@evl.fi

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Pastorskansliet har sommardag 1.6–31.7 och har öppet ti, on, to kl. 10–14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Sö 11.6 kl. 10: högmässa. Johan Hallvar, Anders Forsman. Kyrkkaffe i Olavussalen.
On 14.6 kl. 12–14: ”Sommarkören” i Matteus 7.6–26.7 kl. 12–14. Ton – Text – Tankar – Traktering med kantorerna inför kommande söndag. Psalmer, texter, böner och enkel servering – öppen för alla – delta då det passar. Mimi Sundroos & Anders Forsman.
Blodgivningstillfälle i Matteuskyrkan fr 9.6 kl. 14–18. Mera info: https://www.blodtjanst.fi/blodgivning Ingen anmälan, välkommen.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
Sö 11.6 kl. 10 Högmässa: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Björk, Hilli.
kl. 13 Högmässa: Munksnäs

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54 VEGA

(med repris 9.10)

Fre 9.6 Pamela Granskog, Helsingfors **Sö 11.6 9.03** Ett ord om helgen **Må 12.6** Nya psalmer. Dag-Ulrik Almqvist, Helsingfors **Ti 13.6** Lucas Snellman, Vanda **Ons 14.6** Deborah Miranda, Helsingfors **To 15.6** Camilla Ekholm, Borgå.

Aftonandakt kl. 19.15 VEGA

Fre 9.6 Ingemar Johansson, Mariehamn (repris) **Sö 11.6** Den dolde Guden. Textläsare: Ethel Stephan-Sundström och Kjell Wikström. (repris) **Må 12.6** Bevarade ord. Monica Heikel-Nyberg läser texter av Margareta Melin (repris) **Ti 13.6** Karolin Högberg, Kökar **Ons 14.6** Nils-Gustav Sahlin, Helsingfors **To 15.6** Lucas Snellman, Vanda (repris).

Gudstjänst kl. 13.03 VEGA

Sö 11.6. Gudstjänst med Sibbo friförsamling. Predikant: Olof Göthelid. Mötesledare: Barbro Österberg. Organist: Jessica Lång. Sång: Kvartett (Lars Ådahl, Synnöve Jern, Gittan Lindroos och Eivor Skogberg) och församlingens söndagsskola. Musiker: Timotheus Bäcksbäck, gitarr. Textläsare: Lars Ådahl. Förebedjare: Anna Salmensaari. Vittnesbörd: Heli Eskman.

kyrka, Tegelst. 6. Björk, Hilli kl. 16.30 **Sommarpuls:** Café Torpet, grillning och knytkalas efteråt. Köpingsv. 48.

Övrigt
Familjeläger på Lekholmen: 18-20.8. Gemensamt med Matteus och Johannes församling. Mera info och anmälan på hemsidan.

■ **HELSINGFORS PROSTERI**
Ti 13.6 kl. 10.45: Barnens tisdag på Lekholmen. Varje tisdag är barnens dag Lekholmen som är församlingarnas egen lägerö. Det kan vara allt från pyssel och sångstunder till cirkusakrobatik och piraternas skattjakt. Avfärd 10.45 från Degerö, Rävsvundsvägen. Tillbaka 15.00 på samma plats. Mera info på www.lekholmen.fi.

Lekholmen öppen 5.6-12.8: Lekholmen är Helsingforsförsamlingarnas egen sommarö, vackert belägen strax utanför östra Helsingfors. På "Lekis" finns en barnvänlig strand, möjlighet att äta och det ordnas program och andaktstliv för alla.

Grupper är hjärtligt välkomna ut till holmen på heldagsutfärd eller kanske bara för att fira mässa en kväll. Kontakta koordinator Jessica Högnabba för mer information om gruppbesök: 050 380 0662 / jessica.hognabba@evl.fi. Anmäl dig som holmbo: Tel. 050 4653410 / lekholmenonline@gmail.com. Följ också Lekholmen på facebook // [lekholmen_snap](https://www.facebook.com/lekholmen_snap) // [lekholmen_insta](https://www.facebook.com/lekholmen_insta) // Båttidtabell och mera info på www.lekholmen.fi.

Helsingfors Orgelsommar 2017: Finlands mest omfattande festival för klassisk musik fyller återigen kyrkorna i centrum med sitt väljud under sommaren. Bland sammantaget hundratalet avgiftsfria konserter och lunchmusikerevenemang finner varje musikvän något intressant och fascinerande att ta del av. Fritt inträde, programmet fås från www.urkukes.fi.

Det hjälper att prata: Kyrkans samtals hjälp finns till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller kyrkligt anställda med tystnadsplikt. Samtals-tjänsten består av chatt, brev-, nät- och telefonjour. Chattjouren är öppen må-to kl. 18-20 och finns på adressen www.samtalstjanst.fi. Nätjouren hittar du under

samma adress, breven besvaras inom en eller ett par dagar. Telefonjourens nummer är 0400 22 11 90 (från utlandet +358400221190) och dejourerar varje kväll kl. 20-24. Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors.

Kampens kapell: öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsaamlingar.fi.

■ **DEUTSCHE GEMEINDE**
So 11.6. um 11 Uhr: Gottesdienst (Hans-Christian Daniel)

■ **OLAUS PETRI**
Lö 10.6 kl. 18: Helgsmålsbön – Musikandakt. Hanna Laakkonen-Yang, orgel och Meri Metsomäki, sopran.
Sö 11.6 kl. 11: Högmässa. Ahlfors, Punt.
On 14.6 kl. 10: Musiklek för 0-4 åringar. Ledare Sussi Isaksson.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

■ **ESBO**
Högmässa: Esbo domkyrka sö 11.6 kl. 12.15. Ahlbeck, Malmgren. Klockstapelkaffe.
Musik i sommarkvällen: Esbo domkyrka sö 11.6 kl. 19. Sväng i sommarkväll. Charlotta Kerbs, sång & gitarr; Teppo Salakka, piano. Ellington, Simone, gospel. Fritt inträde.
Orgelnatt & Aria: Esbo domkyrka varje to kl. 21, 15.6-31.8. Mer info och biljetter: www.urkyofestival.fi
Sommarträff: Olars kyrka, svenska sidan, varje tisdag kl. 13-14.30. Andakt, kaffe med tilltugg och program.

Picknick för ungdomar & unga vuxna: gräsmattan vid Esbo domkyrka on 14.6 kl. 15-17
Midssommarfest: Mataskärs lägercentrum fre 23.6 kl. 16-18.15. Andakt och musik i kapellet, servering, flagghissning. Anmälan endast för dem som behöver transport senast 19.6, 09 8050 3000 el. esbosvenskaforsamling@evl.fi

Seniorläger: Mataskärs lägercentrum 20-23.7. Ankomst to 20.7 kl. 11.45, avsl. sö 23.7 kl. 13. Diskussioner, andakter, pyssel, bastubad, naturvandring, fritid och vila. Helpension, inkvartering i 2 pers. rum. Pris 80 €, räkningen skickas hem. Gemensam taxi-

transport ingår i priset. Mer info och anmälan senast 22.6: Nina Wallenius, 050 432 4323 el. nina.wallenius@evl.fi
"Från mörker till ljus" – församlingsretreat: Snoan, Lappvik, 15-17.9. Ledare Stefan Djupsjöbacka. Pris: 90 € för förs.medl. 200 € för övriga. Anmälningar senast 5.9, 09 8050 3000 eller esbosvenskaforsamling@evl.fi

■ **GRANKULLA**
Sö 11.6 kl. 12 Treenighetsdagens högmässa: Maria Sten, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.
Ti 13.6 kl. 9.30-11 Diakonimottagning: och brötdelning.
Kl. 13.30-15 Sommarcafé: på kyrkans innergård.
Kl.19 Sommarkonsert: Paul-Erik Söderqvist, gitarr. Fritt inträde, programblad 10e till förmån för Kyrkans Utlandshjälp.

■ **KYRKSLÄTT**
Sö 11.6 kl. 12: Högmässa i Kyrkslätt kyrka. Yvonne Terlinden, Susann Joki.
To 15.6 kl. 12-14: Grilleftermiddag tillsammans med finska församlingen i Veikkola församlingshem.
Kyrkoherdeämbetet öppet juni-augusti må-to kl. 9-11.30 och 12.30-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslattsvenska.fi

■ **TAMMERFORS**
Fre 9.6 kl. 22: Konsert Summer Twilight i domkyrkan, Spira ensemble, dir. Kari Turunen. Program 20/15 €. Konserten är del av festivalen Tampereen Sävel.
Sö 11.6 kl. 11: Högmässa i SvH, Antero Eskolin, Anna Arola

■ **VANDA**
Sö 11.6 kl. 10.00: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars, J. Juntumaa, T. Stöckell
To 15.6 kl. 14-15.30: Sommar-samling i Bagarstugan. Diakoniarbetarna medverkar, allsång, andakt och kaffeservering.
FR 23.6 kl. 18.00-21.00: Vanda församlingars gemensamma midssommarfest på Holma Busstransport ordnas från olika håll i Vanda. Deltagaravgift 10€/pers. Mera info på www.vantaanseura-kunnat.fi.

RASEBORGS PROSTERI

■ **EKENÄSNEJDENS SVENSKA**
Sö 11.6:
- kl. 10 Högmässa med konfirmation: i Ekenäs kyrka. Lindström, Nygård, Wikström.
- kl. 10 Gudstjänst i det fria: på Tenala museigård. Westerholm, Tenala spelmannslag. Kyrkkaffe m. marthorna. I kyrkan vid regn.
- kl. 12 Andakt: på Snappertuna fornminnesgård. Westerholm, Nygård.
- kl. 18 Kvällsmässa: i Bromarvs kyrka. Westerholm, Burgmann.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

■ **INGÅ**
Sö 11.6:
- kl. 10.00 Konfirmationsmässa: i Ingå kyrka. Hellsten, Ahlfors, Storbacka.
- kl. 18.00 Musikandakt: i Fagervik kyrka. Flöjttrio WaCava, Hellsten, Storbacka.
To 15.6:
- kl. 10-13 Missionsloppis och kaffeservering: i Prästgården. Kom in på en kopp kaffe och fynda i vårt lilla loppis (till förmån för missionsarbetet). Annette Taipalus.

■ **KARIS-POJO**
Högmässor, Sö 11.6: kl. 10 på svenska och teckenspråk i S:ta Katarina kyrka, Karis. Maria Lindberg och teckenspråkstolk medverka.
kl. 12 i S:ta Maria kyrka, Pojo.

ESBO STIFT

■ **LOJO**
Sö 11.6. kl. 14.30: Högmässa, Vivamo Heliga Birgittas kapell. Kyrktaxi. Observera tiden.

REGION 2

ÄBOLANDS PROSTERI

VÄSTÄBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 11.6 kl. 14: Gudstjänst på Koupo lägergård. Grönqvist, Sundell. Busstransport från församlingshemmet kl. 13.30. Kaffeservering efter gudstjänsten.
On 14.6 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Heikkilä, Ollila.
To 15.6 kl. 19: Sommar-gudstjänst i Qvidja kapell, Heikkilä, Ollila.
Nagu kapellförsamling:
Sö 11.6 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Heikkilä, Ollila.
Korpo kapellförsamling:
Sö 11.6 kl. 11: Konfirmationsmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 11.6 kl. 11: Gudstjänst i Houtskär kyrka, Heikkilä, Granström, Heikkilä.

ÄBO
Sö 11.6 kl. 12: Friluftsgudstjänst, Aurelia. Wikstedt, Danielsson. Kyrkkaffe ti. 13.6 kl. 16: Utfärd för ensamstående föräldrar med barn. Anm. senast 8.6 carita.eklund@evl.fi/040-3417473
ons. 14.6 kl. 13-15: Sommarcafé, Aurelia. Välkommen liten som stor, ung som gammal för att dela en stund av gemenskap under sommaronsdagarna. Leksaker finns för de allra minsta och gården är öppen

ÄLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
1 sö e pingst 11.6: Gemensam gudstjänst kl 18 i Eckerö Benny Andersson

JOMALA
Sö 11.06 kl.11.00: Högmässa Peter Blumenthal, Eva-Helena Hansen, Anette Karlsson
Ti 13.06 kl.19.00: Musik i sommar kvällen F Erlandsson, A Karlsson

MARIEHAMN
Sö 11.06 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, G S, J D. Kyrkkaffe.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 11.6 kl. 11.00: Gudstjänst i Vårdö kyrka. Katarina Gäddnäs, Pipsa Juslin.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Sö 11.6 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Cay-Håkan Englund, Deseré Granholm.
Må 12.6: Skriftskolans utfärdssdag. Start från Harrström 9.00, Strandmoss 9.10, Bjurbäck 9.15, Korsnäs församlingshem 9.30, Granskog 9.40, Molpe 9.45.
Ti 13.6 9.00-15.00: Skriftskola på Strandhyddan.
Ti 13.6 18.00: Närtstående värdräff i

församlingshemmet. Gäst: Pia Nabb från Folkhälsan och Korsdraget. Anmälan senast fredag 9.6.17 till Hanna: 044 410 1825.

On 14.6 15.00-20.00: Skriftskola på Strandhyddan. Föräldrar och syskon bjuds med till gemensam samling kl. 19.00.
To 15.6 9.00-15.00: Skriftskola på Strandhyddan.
Fre 16.6 9.00-15.00: Skriftskola i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
Kristinestadsvenskaforsamling.fi
Sö 11.6 kl. 10: Konfirmationsmässa i L:fjärds kyrka, Norrback, Martikainen, Rosengård, Ribacka-Berg, Gospelkören, m.fl.
Sö 11.6 kl. 13: Högmässa i Ulrika Eleonora kyrka, Norrback, Rosengård. Efteråt kyrkkaffe med jubilerande 50-års konfirmanderna i K:stad
On 14.6 kl. 18: Församlingafton i K:stads förs.hem, Norrback, Rosengård. Susanna Kokkonen berättar om "judarnas situation förr och nu". Kyrkkaffe
17-18.6 kl. 10-18: Öppna portar i K:stads förs.hem, lopptorg till förmån för trafikungor. Kaffe, musik av Ralli Bergqvist m.fl.

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Sö 11.6 kl. 18: Kvällsgudstjänst på Fridskär, Simon Jern pred., Ingvesgård lit., S.Lindén, Laudate.
Övermark
Sö 11.6 kl. 12: Högmässa Lövdahl, Wikstedt.
Pörtom
Sö 11.6 kl. 10: Gudstjänst Lövdahl, S.Lindén.

KORSVOLMS PROSTERI

BERGÖ
Sö 11.6 kl. 14: Högmässa med konfirmation, Englund, Björklund, Brunell, kyrkokören.

KORSVOLM
Sö 11.6. kl. 10: Konfirmationsmässa med Örnsköldsvik-skriftskolan i kyrkan, Särs, Lidén och Westerlund.
Sö 11.6. kl. 18: Kvällsmässa i Smedsby förs.gård, Berg och Westerlund.
Sö 18.6. kl. 10: 50-års konfirmandsamling. Ni som konfirmerades för 50-år sedan (1967) inbjuds med make/maka till högmässan. Efter högmässan servering och samvaro i förs.hemmet. Låt budet gå!

KVEVLAX
Sö 11.6. kl. 10: Högmässa med konfirmation, Bergström-Solborg, E Kontunen, Andrén, kyrkokören.
Sö 16.7. kl. 10: De som konfirmerades för 50 och 60 år sedan inbjuds med make/maka till högmässan, efter högmässan servering och program i församlingshemmet. Låt budet gå!

KREDUS BARNLEDARE, vuxenstuderande. Utdimmiterade 26.5, 29.5 och 14.6. Från höger Marleide Haga, Linnéa Boström, Veronica Brännbacka, Heidi Damskata, Sakineh Matar, Ingela Storthors, Carolina Sundkvist, Eva-Lena Söderback, Ann-Christine Österberg, Marika Ahlö och Julia Byggmästar. På bilden saknas: Josefin Kaas och Mara Dahlquist. I Esbo utdimmitterades Seinab Ahmed, Sima Kaderimanesh och Emma Lehmus.

KREDUS UTDIMMITERADE barnledare, studerande på ungdomsutbildningen. Från höger Masouda Ajabgul Huhtamäki, Ida Berg, Ida Björklund, Elin Eriksson, Fredrika Lassfolk, Ellinor Nylund, Petra Wärnman.

SOMMARDAGAR KRONOBY

Jesus, världens hopp

Förbundet Kyrkans Ungdoms Sommarkamper hålls den 10-11.6 i Kronoby kyrka och församlingshem med **Stefan Forsén** som huvudtalare.

Temat för dagarna är *Jesus, världens hopp*. Sommarkamperna inleds med bibelstudium på lördag eftermiddag. Efteråt hålls det parallellprogram för alla åldrar.

På festkvällen i kyrkan medverkar bland andra **Stefan Forsén**, **Kungens Ungar**, **Fanny Sjölin**, **Lars-Victor Öst** och KU:s blåsorkester. Kvällen fortsätter sedan för ungdomarna med grillkväll vid församlingshemmet.

MALAX

SÖ 11.6 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax.

SÖ 11.6 kl. 12: Finsk gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax.

MÅ 12.6 kl. 10: Familjecafé i Socken. Arr. Folkhälsan i Malax.

ON 14.6 kl. 10: Träffpunkt Socken. Loppis.

PETALAX

Gudstjänst med konfirmation: sö 11.6 kl. 10. Björklund, Brunell. Kyrkokören medverkar. Kyrktaxi.

REPLOT

Pastorskansliet stängt idag (8.6) på förmiddagen, öppet kl. 12-15.

SÖ 11.6 kl. 10: Gudstjänst i Replot. Kaski, Wargh.

SÖ 11.6 kl. 12.30: Högmässa i Björkö. Kaski, Wargh.

SOLF

SÖ 11.6 kl. 18: Gudstjänst, Emilia Kontunen, Karolin Wargh.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN

Kyrkoherdeval: sö 11.6 kl 10-20 i Kryptan.

Morgonmässa: sö 11.6 kl 10 i Kryptan. Särs, Vidjeskog. Efter morgonmässan inleds kyrkoherdevalet.

Högmässa: sö 11.6 kl 13 Lindblom, Vidjeskog. Församlingspastor Hanna Jern välkomnas.

Aftonmusik: ons 14.6 kl 19.30. Arto Riistolainen, orgel. Fritt inträde.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

FR 9.6 kl. 20: Ungdomssamling i Fyren, Lampa, Öhland.

LÖ 10.6 kl. 11-15: Café och loppis vid församlingshemmet. Ungdomarna samlar in pengar till en soffor till ungdoms-utrymmet.

SÖ 11.6 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Björk, Sundelin. Textläsare Majvor Forsblom, dörrvärdar Ytteresse nedre.

ON 14.6 kl. 18: Församlingsskolan övar i Achreniusalen.

Öppen lekpark vid församlingshemmet: onsdagsförmiddagar kl. 9.30-11.30 under sommaren. Dörren är öppen till Fyrens wc.

JAKOBSTAD

FR 9.6 kl. 20.00: Ungdomskväll på Hällsand, Jimmy Österbacka, Jakob Backlund.

SÖ 11.6 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Krokfors, Wester, trombon Esa Fagerholm.

MÅ 12.6 kl. 9.00-12.00: Sommaröppen dagklubb i Kyrkostrands församlingshem.

MÅ 12.6 kl. 17.00: Tehus för nyföreländska- och andra kvinnor i Församlingscentrets ungdoms-utrymme.

TI 13.6 kl. 13.00: "Kvar i stan" i Församlingscentret. "Att växa upp som missionärsbarn" Charlotte Steffans-

son. Vi sjunger nya psalmer med Lisen Borgmästare.

ON 14.6 kl. 18.00: Öppen sommarbelskola i Jakobstads kyrka. "Ondskan möter sin överman", Markusevangeliet 5-6, Salo.

KRONOBY

10-11.6 KUs sommarkamper: Jesus, världens hopp. Program: Bibelstudium med Stefan Forsén, seminarium, utfärd till Hospitalskyrkan och Páras kapell, Rödsöttrion, barn- och ungdomsaktiviteter mm. Festkväll i kyrkan lördagen den 10.6 kl. 19.00. Se närmare program www.kyrkansungdom.nu

SÖ 11.6 kl. 10.00: Högmässa pred. Stefan Forsén, lit. Markus Ventin, kantor Maria Ellfolk-Lasén, Paletten. Kyrklunch.

LARSMO

SÖ 11.6 kl. 10 Gudstjänst: Sjöblom, Wiklund, kyrkkaffe. Kyrkvård Risöhall.

Sommarskriftskolan: på läger i Wanha Karhunmäki 11-16.6.

Bosundmöte (pingstmöte): i Bosund bönehus 9-11.6

NERDEVETIL

TO 8.6 kl. 14.00: Andakt med HHN i Sandbacka Vårdcenter, Wallis.

SÖ 11.6 kl. 10.00: Gudstjänst, Carola Salo-Back, Smedjebacka.

TI 13.6 kl. 10-16: Barnlägerdag för lågstadieläver vid fh, avgift 10 €. Anmälan senast 9.6 till Britta tel: 040 868 6914.

NYKARLEBY

CENTRUM

FR kl 9 Bön i kyrkan: varje fredag juni-aug, ej midsommarafton

SÖ kl 10 Högmässa: Sandvik, Ringwall -kl 17.30 Gemensam avfärd från fh: till finsk gudstjänst i Jeppo fh

MUNSALA

SÖ kl 12 Gudstjänst: Edman, Ringwall. Kyrkkaffe, kyrkvårdarna samlas

50-årskonfirmandträff: midsommar-dagen 24.6 kl 12, anmäl till Marita, 040 8687069 el. munsala.forsamling@evl.fi senast 20.6.

JEPPÖ

SÖ kl 18 Finsk kvällsgudstjänst: fh, Östman, Matti Haukkala, Lönnqvist. Kyrkkaffe.

TI kl 18 Bibelsits: fh

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

FR 9.6 kl 14: Andakt i Pedersheim, Esse församling

FR 9.6 kl 20: Ungdomskväll i Hällsand sommarhem, Hällvägen 307, Jakob Backlund, Mi (ingen samling i Bennäs under sommaren!)

SÖ 11.6 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, lit. Häggblom, pred. Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Sten Westerholm, dörrvärdar Lepplax

SÖ 11.6 kl 15: Sammankomst i Flynängens bönehus

SÖ 11.6 kl 19: Sommarfest i Källby bönehus, Tore Jungerstam, Roger Pettersson, Kronoby strängband

LÄGER HELSINGFORS

Med farfar på läger i augusti

De svenska församlingarna i Helsingfors ordnar ett gemensamt läger för barn och vuxna på Lekholmen utanför Nordsjö, 18-20.8 (från fredag kväll till söndag eftermiddag). Ta med farfar, kom med din bästis, hela familjen eller kanske bara du och din fadder? För barnen ordnar vi lekar, spel, bibelberättelser, sång, musik och pyssel. För vuxna samtal och diskussioner. Gemensamma andakter och mässa. Tid också för umgänge, simning m.m.

Sista anmälningdagen är 31.7. Mera info på Petrus, Matteus eller Johannes församlings hemsidor.

PURMO

SÖ 11.6 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Granvik.

- kl. 12: Gudstjänst i Ävist bykyrka, Portin, Granvik.

TO 15.6 kl. 14: Andakt i Sisbacka pensionärsbostäder, Portin, Johansson.

SÖ 18.6 kl. 13: Församling i rörelse: Cykelutfärd till Fagerbacka, andakt, Kancos, Johansson, Norrbäck. Gemensam start från kyrkan. Egen matsäck med. Väderreservation.

TERJÄRV

SÖ 11.6:

- kl 10 Högmässa: khden, S. Lönnqvist. 50-års konfirmanderna deltar.

- obs finsk högmässa 11.6 inbiberad. Framflyttad till en senare tidpunkt.

- kl 13 start till Vuokatti skriftskolläger. Skriftskolläger: i Vuokatti 11-15.6.2017.

SÖ 18.6 kl 11: Konfirmationsmässa, khden, kantorn, kyrkokören.

Med omtanke och värdighet ombesörjer vi allt i samband med begravningar

ENEBERGS

BEGRAVNINGSBYRÅ

Strandgatan 2, Mariehamn
Tel 19 028 Jour 24 h
www.enebergs.ax

Sedan 1957

Medlem av Finlands begravningsbyråers förbund

BEGRAVNINGSBYRÅ HAUTAUSTOIMISTO

WERTHMANN

Fullständig begravningsservice sedan 1912

KARIS
Köpmansg. 18, 044 509 1817

EKENÄS
Gustav Wasas g. 14, 044 509 1818

HANGÖ
Bulevarden 9, 044 509 1819

INGÅ, SJUNDEÅ
044 509 1817

DEJOUR 24h 0400 473 391

LEDIGA TJÄNSTER

Vill du bli ungdomsarbetsledare

i Esbo svenska församling för tiden 15.8.2017-12.8.2018?

Vi beaktar också personer med annan lämplig utbildning än kyrkans ungdomsarbetsledarexamen. Lämnar in din ansökan senast 22.6.2017 kl. 12 till Esbo kyrkliga samfällighet, Registraturen, PB 200, 02771 Esbo, e-post kirjaamo.espoo@evl.fi.

Annonsen i sin helhet finns på www.esboforsamlingar.fi/job

KYRKAN I ESBO
Esbo svenska församling

KUNGÖRELSE

KYRKAN I HELSINGFORS

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 15 juni 2017 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 7.6.2017 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastorsexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 29 maj 2017

Ordförande

SOMMARLÄGER PIEKSÄMÄKI

Anmäl dig till årets läger

Kyrkans Ungdom ordnar sitt traditionella sommarläger mellan 25 och 30 juli i Pieksämäki.

Temat för årets läger är *Livskraft* och lägret riktar sig till alla åldrar. Bibelstudier hålls av **Håkan Sunnliden**, **Benjamin Sandell** och **Mr Goran**. Lägret bjuder på gemenskap, givande programpunkter samt ett brett kursutbud. Kurserna omfattar allt mellan bönekurs och lär dig göra dataspel.

Sista anmälningdag är den 15 juni. Anmälan och mera information på www.kyrkansungdom.nu/.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Etta (arbetsbostad) i centrala Helsingfors, 1.8.2017 - 31.12.2018. Skötsam, rökfri, inga djur. Tomas Björk, 050-3817463, tomas.bjork@soite.fi

27år ung kvinnlig kock önskar hyra lägenhet i Helsingfors, gärna centrum. Större etta el mindre tvåa. Hyra max 800€. Rökfri. Gärna ett ställe man får ha husdjur. Tfn. 044-2764346

Två unga rökfria arkitekter söker en kompisbostad i innerstad Helsingfors. Inga husdjur. Tel: 0458721450 Erika

22-årig psykologistuderande vid ÅA önskar hyra bostad i Åbo centrum. Pålätlig och ordningsam. Inga husdjur, röker ej. Kredituppgifter i skick. Tel: 050 4327423

Lugnt par 29 och 26 år söker lägenhet i centrala Helsingfors för studier hösten 2017. Helst 2 RoK. Rök- och djurfria. Tel: 0452586487 / Frida

Glad studerande tjej med sambo önskar hyra etta eller större i centrala Stockholm helst f.o.m. augusti. // Emilia, tel: +358504339990

DIVERSE

Vänlig, pålitlig SKÖTERSKA 50+ van vid äldreomsorg sökes hem (egnahemshus) åt gammal dam i norra Helsingfors. Måndagar + tisdagar. Vänl. svar 0400290065.

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Sommarstuga med havsstrand uthyrs till årets slut nära Borgå, bastu finns och väg fram. ring efter 18 tel. 040-5264550

Ljus etta invid Idrottsparken i Åbo, 38 kvm, separat litet kök. Mejla tjvkevin@gmail.com eller ring 0400 744466.

Etta i M.höjden i fint skick uthyres för ca 1 år. Hyra 700 e inkl. vatten för en person. Tel 040-5015635

Liten mormors stuga med alla bekvämligheter uthyres. Ca 8 km från Borgå. Tel 0407457011

Tvåa (37 m2) i västra Helsingfors (Smedjebacka). Totalrenoverad 2014. Hyra 795 €/mån. Ledig 1.7.2017. Tfn 050 536 7193.

KÖPES

Dödsbon och hemlösöre. Kontant, avhämtnings Kuolinpesät ja kodin irtainta. Nouto, käteinen Suomea gsm 040 3721108 / Harri Svenska gsm 040 8226088 / Jalle

KORSHOLM Music Festival
26.7.-3.8.2017

Saga och sanning

Gruppreseförslag:
30.7. 15.40 Tottesunds Herrgård & 18.00 Schubert-konsert, Maxmo
31.7. 18.00 Saga och sanning-konsert & Kaffé, Vasa stadshus
1.8. 16.00 Tidsresa till 1917 & Konsert, Stundars

Program & Biljetter:
www.korsholmmusicfestival.fi & www.studioticket.fi

KulturOsterbotten
KORSHOLM MUSTASAARI
Österbottens länshövud
Pohjanmaan liitto
FONDIS

folkhälsan
kompetens - engagemang - omsorg

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna, så berättar vi mer.

- Blomsterfonden**, Helsingfors044 333 1628
- Brummerska hemmet**, Helsingfors040 749 4194
- Kristinagården**, Helsingfors050 575 88 99
- Seniorhemmet**, Helsingfors050 400 2078
- Silviahemmet**, Helsingfors.....044 722 4567
- Grupphem**, Vanda.....050 330 5237
- Villa Rosa**, Raseborg.....044 788 6041
- Gemenskapsboende i Seniors**, Raseborg044 788 6041

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt.

www.folkhalsan.fi/bo

KOM OCH UPPLEV TJÄR- BRÄNNARVECKAN 12-19.7 I NÄRPES - ÖVERMARK

Fredag 7.7 Tjärbrännarveckans introduktion med klassisk konsert i världsklass - Monica Groop, Erica Back, Robert Näse och Aura Go (Mittistan)

Onsdag 12.7 Dalen tänds - Tjärbrännarveckan öppnas!
- Marknad, tal, sång och musik

Torsdag 13.7 Gammaldags arbetsdag

- Pärttillverkning och utställning av gamla arbetsredskap - Marknad, musik

Fredag 14.7 Dans på laven - Orkester spelar till dansen

Lördag 15.7 Första tjärtappning och allsång - Johan, Lasse och Närpes Spelmansgille - Dragspelsmusik vid dalen före tjärtappningen

Söndag 16.7 Fälthögmässa och Hembyggsdag
- Biskop Björn Wikström - Festtal av Ralf Lind på hembyggsfesten - Tjærtappning

Måndag 17.7 Vid milan kväll - Körsång, trubadursång, spelmansmusik och pärttillverkning m.m. - Tjærtappning

Tisdag 18.7 Tjærloppet och familjedag

- Tjærtappning, terränglopp, musik, sång och familjejippo med lekar m.m.

Onsdag 19.7 Avslutningsdag för tjærbrännarveckan
- Sista tjærtappningen, dalen går i dvala, körsång m.m.

För mera info se websidan www.tjardalen.fi

Café Bryggan Sommaren 2017

Öppet varje dag må-lö 11-22, sö 12-22

10.6 Vokalgruppen Aglepta kl. 20.00

23.6 MIDSOMMARFEST
på Bryggan med start kl 11

28.7- Öja, Årets Världsby 2017

28.9 firas med program i två dagar!

29.7 Low Profile Blues Band kl. 19.00

Torsdagar i juli - OPEN STAGE!

Bryggans scen är din,

boka scendag på tfn 050-337 7522/Linda

Öjavägen 454, 68550 Öja info@cafebryggan.fi
www.cafebryggan.fi 050-337 7522 (Linda) 06-8934 0111 (café)

ALLT INOM LJUD OCH LJUS
UTHYRNING - FÖRSÄLJNING
INSTALLATIONER - KONSULTATION

SKY DISCO

Teknisk kompetens i kulturens och
föreningslivets tjänst sedan 1986

NÄRPES
LJUD & LJUS
SERVICE

Tel: 0400 263292 www.ljudtjus.fi

Köksmontering

Montering av:

- köksinredningar
- garderober
- badrumsinredningar
- kakel mellan skåp

Östmans Snickeri Ab

RENO KÖK

R.Holmén

050-3622806

PIPE

Välkommen till EVC Pipe!

Vi utför

HELTÄCKANDE VVS SERVICE
SAMT BÅDE STÖRRE OCH
MINDRE NYINSTALLATIONER.

Kundgrupperna är privatpersoner,
företag, bostadsbolag och industrin.

Tag kontakt: 044-0953 693, info@evgpipe.fi

Fredrik Värnström,
044 2410 224
fredrikvarnstrom@evgpipe.fi

Kim Enkvist VD,
044 0953 693
kim.ankvist@evgpipe.fi

Jonathan Grankulla,
044 2410 341
jonathan.grankulla@evgpipe.fi

Järnvägsgatan 24, Jakobstad

www.evgpipe.fi

TEBOIL

STRANDHOVET NÄRPES

- Lunch 7 dagar/vecka
kl. 11-14.30
- Rolls Hamburgarservering
• À la carte

Öppet
Varje dag kl. 06-24

I ♥
TEBOIL

Närpesvägen 621, 64200 Närpes • Tel. 06 224 2109

Finlandssvenska kvalitetsresor med svensk-
språkig reseledare och max. 20 resenärer.

KANADA	31.8-16.9	17 dagar	5980 €
KINA	15-25.9	11 dagar	2780 €
SYDAFRIKA	2-14.11	13 dagar	3980 €
NYA ZEELAND	23.11-18.12	26 dagar	7880 €

Läs om alla resor på
www.martinsresor.ax

eller ring mig på 0457 344 1132
eller mån-fre 9-16 på 018 23 215

Kom ihåg reseförsäkringen!
www.alandia.fi/sv
ALANDIA
FÖRSÄKRING

Det här händer i Nämptäs i sommar!

- ◇ 12.7 kl. 19 Allsång i paviljongen
- ◇ 15-19.7 Loppis i paviljongen
- ◇ 23.7 kl. 11 Fiskfest vid Öskata fiskehamn

Arrangör: Nämptäs ungdomsförening rf

MER INFO PÅ VÅR
FB-SIDA!
[facebook.com/namptasul](https://www.facebook.com/namptasul)

VAASAN RAKENNUSKORJAUS OY/AB
VASA BYGGNADSREPARATION

Tel. (06)320 9100

www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Höstens resor ut i Europa:

Hemliga resan 2.0 - Nu flyger vi!	6-12.9
Vandra i Tyrolen	8-15.9
Matresa till Italien med Tareq Taylor	14-20.9
Pärlor i Kroatien och Bosnien	15-22.9
Ö-kryssning deluxe i Adriatiska havet	20-27.9
Portugal	21-27.9
Barcelona-Baskien	23-30.9
Biarritz-Cognac-Normandie	30.9-7.10
Ligurien, Italienska rivieran	1-8.10
Makarska rivieran, Kroatien	6-13.10
Calpe - Costa Blanca, Spanien	15-29.10
Almuñécar, Spanien	22.10-13.11
Klassiska Sorrentohalvön och Rom	23-30.10
Almuñécar, Spanien	11-30.11
(Flyg Vasa-Stockholm-Malaga t/r)	
Almuñécar, Spanien	11.11-1.12
(Flyg Helsingfors-Malaga t/r)	
Japan 8 dagar	7-14.10
Beijing 8 dagar	11-18.11
Drömresan! Jordan runt	6-27.11

Allt detta och mycket, mycket mer...
Ta kontakt med oss för mer
information eller om du vill boka!

**Ingves &
Svanbäck**

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Jakobstad 020 7815 360
www.ingsva.fi

INKAST KATARINA GÄDDNÄS

Du är kallad

SÅ STÅR DET i brevet jag fått från företagshälsovården. Du är kallad. Jag hajar till och påminns om en annan kallelse som jag alltid kommer att förknippa med den här årstiden och den här tiden på kyrkoåret – häryckningens tid. Längtan och viljan hade vuxit fram från skriftskoletiden till gymnasieåldern. Men tvivel fanns: Duger jag?! Jag kände inte en enda ungdom som tänkte liknande tankar.

Såvitt jag visste fanns det inte någon i släkten som hyste ett teologiskt intresse. Och hinder fanns: prästämbetet hade just blivit öppnat för kvinnor i Finland och motståndet var stort på vissa håll. Och så var det min farmor som drömde om att leva så länge att hon skulle få se mig som färdig läkare. Mina närmsta vänner tyckte jag var lite galen, men de hade tack och lov accepterat mig som jag var.

DET VAR EN pingstdag med ett stilla, ljummet regn. Måsarna flög ropande över staden Mariehamn. Spireahäckarna fyllde hela staden med sin doft. Jag gick till nattvarden i Sankt Görans kyrka med min biktmor och när jag var tillbaka på min plats i bänken visste jag att jag hade en kallelse. Jag skulle bli präst. Inget då från himlen, inget profetiskt tilltal, men en stark inre visshet.

Det var 30 år sedan. Som den trilska Jonna har jag sedan burits i valfisksens buk för att bli uppspottad på rätt strand. Jag läste visserligen teologi, men sedan kom annat i vägen. Tvivel, en rädsla för att inte passa in, inte räckta till, så var det barnen och ekonomin och tusen andra ursäkter.

Men kallet försvann inte, gick inte över. Gud släppte inte greppet om mig. Nu står jag här igen, hoppas få min examen inom ett år och får hoppas och vänta igen på en kallelse, den här gången en yttre kallelse från en församling.

VARFÖR SKRIVER JAG så här personligt? Kallelseupplevelser brukar folk hålla för sig själva. De är alldeles för personliga. Det går relativt enkelt att förklara dem psykologiskt och religionspsykologiskt. Ändå skriver jag, för det behövs också exempelberättelser. Hur föräldrat uttrycket än kan verka så finns det något som heter kallelse.

Gud har en kallelse för var och en av oss. Det gäller inte bara präster, missionärer, diakoner, kantorer, läkare eller lärare. Det kan vara en kallelse till forstmästare eller ingenjör, närvårdare eller förebedjare. Jag fick inte ro innan jag svarade på min kallelse. Det var väldigt onödigt att det skulle ta 30 år av desperata försök att hitta på någon annan väg.

SÅ LYSSNA NU noga både inåt och utåt. Är du på den plats, i det värv där du skall vara just nu? Det är aldrig försent att byta riktning på sitt liv. Och vår kyrka behöver arbetare.

Katarina Gäddnäs är författare, projektledare och teologistuderande.

HISTORIA UPPRÄTTELSE

Samuel Cockburn bör inte ignoreras

Jag är sedan barnaåren fascinerad av historien, inte minst av gamla kyrkobyggnader, trots att jag är en inbiten ateist. Artikeln om Åbo domkyrka var väldigt fin, men det stötte mig att jag som läsare uppmanades ignorera överste Samuel Cockburn för att beundra finlands äldsta grind som han vilar bakom, skulpterad i sandsten.

En grind är en grind, hur gammal och fin den än är,

”Samuel Cockburn eller Cobron (cirka 1574–1621) kunde vara värd en egen artikel: en tungviktare till skotsk legosoldat som vigde sitt liv och gav det i kampen för att utvidga Svea rike.”

men Cockburn var en levande människa. Det blev till att slå upp vem han var. Engelska Wikipedia berättar att generalfältvaktmä-

tare Samuel Cockburn eller Cobron (cirka 1574–1621) kunde vara värd en egen artikel: en tungviktare till skotsk legosoldat som vigde

sitt liv och gav det i kampen för att utvidga Svea rike och därmed den rätta, det vill säga lutherska trons domäner i Polen och Baltikum.

Dessutom blev han snuvad på de pengar han lagt ut för att upprätthålla sitt regemente, så han kan väl undnas att få vila där han ligger utan att bli ihjälignorerad.

GUNNAR PETERSSON
Vanda

ÄKTENSKAPSDEBATT ÖDMJUKHET

Vi är alla frälsta

Gud är kärleken. Då Han med Ordet ur intet skapade universum (Hebr. 11) och sluppen och entropin för den kommande människans fria vilja lät Han sin gränslösa kärlek flöda ut över skapelsen. Då människan samlat synd och skuld i fullt mått sände Han Jesus som försoningsoffer för att återupprätta gudsrelationen.

Den som förstår att tränga sig förbi Bibelns gudsmän och -kvinnor när fram till Jesus som kommit för att fullborda Lagen och vråka över bord all gammal barlast. Generationers ärvda regler skall inte sätta Guds ord ur kraft! Lagen och profeterna har haft sin tid intill Johannes döparen (Luk.16). En ny era med kärleken främst skulle komma. ”På de två kärleksbuden vilar hela Lagen och profeterna. Vi skall älska Gud av all kraft och allt förstånd och älska vår nästa som oss själva.”

Jesus vet att då människan skapades tillät Fadern en variation i människans sexuella identitet.

Lärjungarna: ”Om mannens ställning till hustrun är sådan är det bäst att inte gifta sig.” Jesus: ”alla kan inte tillägna sig detta, utan bara de som fått den gåvan. Det finns sådana som är utan kön från födseln, och sådana som av människor berövats sitt kön och sådana som själva gjort sig könlösa för himmelrikets skull. Den som kan må tillägna sig detta.” (Matt. 19) Varför skulle han då fördöma homosexualitet?

Fördömande bottnar i en kultur som härskat under

årtusenden innan Jesus själv försökte förändra den. Men de skriftlärdade var förblindade av sina egna regler.

Alltså: Den som uppriktigt älskar sin partner och ärligt och målmedvetet vill bygga en relation för livet, får Guds välsignelse. Tillfälliga äventyr i en fast relation motsvarar då äktenskapsbrott. Och barnen hade ju en alldeles särskild plats i Jesus hjärta!

Varför hålla på och drämma till varandra med Skriften för att bevisa att den egna tolkningen är den enda riktiga? Varje människa ansvarar för sin andliga utveckling och ju längre man lever desto mer utvecklas tron. Man får vara mycket ödmjuk inför andra tolkningar ty en uppriktig tro kommer Gud att acceptera och förlåta även om den strider mot Hans plan. Vi är alla frälsta av nåd!

Och vem annan än Vår Herre kan bedöma graden av gudsgemenskap och uppriktighet hos en människa? Varför inte förvandla dispyterna till positiva dialoger utgående från grunden som inte sviktar, Jesus Kristus som inte kommit för att döma världen utan för att rädda den.

SIGVARD HALDIN
Jakobstad

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. **Obs! Insändarnas** längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. **Insänd text** returneras inte.

FÖRMÅNLIGASTE

Fönster
Dörrar
Inglasningar
Uterum

Se: www.exellent.fi

Oravais
Excellent Trading

Oravais: 040-034 0093
Vasa: 040 767 0049

PRAKTISK JURIDIK
NU BEHÄNDIGT PÅ NÄTET!

www.juridikpanatet.fi

KURSSIT SINULLE
LAKITIETOA NETISSÄ
JURIDIK PÄ NÄTET
KURSER FÖR DIG

JURISTBYRÅ-LAKITOIMISTO
BERNDT HOLMSTRÖM

Hon vill få kvinnor att blomma

I september förverkligas den dröm Elina Koivisto närt i tre år: en kristen konferens för kvinnor i Helsingfors.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

För tre år sedan fick en vän till **Elina Koivisto** en vision.

– Jag var på en kristen samling där vi bad lyssnande bön. Min väg såg mig på en åker med en korg med blommor i famnen. Blommorna delade jag ut till kvinnor.

Efter exakt ett år bekräftades hennes vision när hennes svägerska gav henne en prästkrage.

– Jag upplever att Gud har gett mig i uppgift att ge andra kvinnor något vackert.

Till konferensen, som ordnas lördagen den 30 september i år, välkomnas särskilt kvinnor som upplever att livet varit tungt på olika sätt.

– Det är inte framgångsteologi, tvärtom. Tanken är att lyfta upp kvinnor som gått igenom svåra saker, oberoende av vad det handlar om.

Hon berättar att hennes egen smärta varit arbetslivet.

– Jag har aldrig hittat en trygg plats i en arbetsgemenskap. Men det finns många andra erfarenheter, kvinnor som har det jobbigt på så många olika sätt.

Ingen färdig modell

I Helsingfors kyrkliga samfällighet pågår som bäst en process där målet är en förändring i verksamhetskulturen.

– Det visade sig att min dröm om en konferens för kvinnor kunde vara ett led i den processen.

Fokus ligger också på modern frivilligverksamhet.

– Vi vill skapa förutsättningar för kvinnor att delta i frivilligverksamhet som bygger på gemenskap och som be-

aktar såväl den andliga som den fysiska dimensionen. I ett samhälle där kvinnans ställning ännu behöver förbättras vill vi uppmuntra kvinnor att hitta sig själva, sina gåvor, styrkor och sitt kunskande. Alla kvinnor är unika och alla kvinnor ska få vara det. Jag vill jobba för att det inte ska finnas någon färdig modell för hur kvinnor måste vara för att passa in.

Elina Koivisto har en prästtjänst Paa-valin seurakunta i Vallgård, Helsingfors, men sedan januari har hon skött ett prästvikariat i svenska Petrus församling.

– Tack vare mina kontakter i Petrus församling har det varit möjligt för oss som planerar konferensen att planera ett digert svenskspråkigt program för dagen.

BLOMMA/PUHKEA KUKKAAN

- **Konferens** för kvinnor i studie- och arbetsåldern.
- **Ordnas lördagen** den 30 september i Berghäll, Helsingfors.
- **Omkring trettio** olika seminarier på både svenska och finska.
- **Gemensam tvåspråkig** kvällsfest.
- **Några plock** ur programmet: Tjejer i kyrkan för unga vuxna (Maria Sundblom-Lindberg), Enneagram på svenska (Stefan Forsén), Human trafficking is no fairytale (Eva Biaudet), Keskenmeno, kohtukuolema, lapsen kuolema (Aila Wallin), Kvinnan som helhet (Jessica Högnabba)

ELINA KOIVISTO säger att konferensen i synnerhet riktar sig till kvinnor som upplever att livet varit tungt på något sätt.

Fullservice resebyrå nära dig

Musikdrama "Piaf" i Åbo 23.9
med buss pris 95€

Vilnius 29.9-2.10 pris 458€/pers

Cats-musikal i Stockholm 6-8.10
pris från 424€/pers
(endast 6 platser kvar)

Tomas Ledin i Stockholm 3-5.11 pris från 366€/pers

Ring, skicka e-post eller kom in!

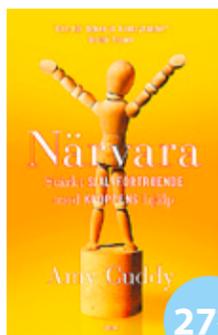
<http://karjaa.matkahaukka.com>

e-mail: karis@matkahaukka.com

Resefönster Ab / Resehaukka

Tel. 019-2782800

Köpmansgatan 4 10300 Karis

Amy Cuddy

Närvara

– Stärkt självförtroende med kroppens hjälp
Enkla knep för att möta dagen lite modigare än tidigare. Inb. (Libris)

27⁹⁰

Brené Brown

Våga vara operfekt

Du behöver inte alltid göra allting rätt. Du är värdefull i alla fall. Pocket (Libris)

8⁵⁰

Fontana Media

www.fontanamedia.fi
tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi

Svenska hörselbundet ordnar kursverksamhet. Alla som hör till målgruppen är välkomna att delta i kurserna.

Stresshantering

Tidpunkt: 22 – 24.9.2017
Plats: Silja Symphony
Målgrupp: personer med hörselskada
Anmälan: senast 18.8.2017
Pris: 80€ per person
(inkl. måltider, plats i 2-bäddshytt och program)

Kommunikationsmodeller

Tidpunkt: 16 – 18.11.2017
Plats: Ruissalo Spa, Åbo
Målgrupp: personer med hörselskada
Anmälan: senast 6.10.2017
Pris: 60€ per person (inkl. kost, logi och program)

Svenska hörselbundet rf
Georgsgatan 18, 00120 Helsingfors
www.horsel.fi, 09 663 392
nora.stromman@horsel.fi